

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/3 strani Din 250.—,
1/10 str. Din 125.—, Mali ogla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Tisoč slovenskih občin za versko vzgojo v šoli.

Binkoštni pondeljek je bila Nj. Vel. kralju predložena spomenica, v kateri slovensko ljudstvo tolmači svoje nazi- ranje in svoje želje glede verskega po- uka v šolah in glede zasebnih šol. To spomenico je slovensko ljudstvo posla- lo v Beograd preko občinskih zastopni- kov: županov in občinskih odbornikov. Podpisalo jo je 1000 slovenskih občin, torej več kot štiri petine slovenskih žu- panstev.

Povod tej spomenici so dale trdovrat ne časnikarske vesti o tem, da prevla- dujejo v prosvetnem ministrstvu tež- nje, ki hočejo z novimi šolskimi zakoni dosedanje delo cerkve na šolskem po- lju docela preprečiti ali vsaj zelo ome- jiti. Težnje merijo na to, da se ukine verouk na višjih razredih srednjih šol, da se ukinejo vse zasebne ljudske šole, ki so pri nas pod vodstvom ženskih re- dov, da se vsa denarna bremena za ve- rouk odvalijo na cerkev, da se odpra- vijo stalna katehetska mesta ter da bi cerkev ne imela več zastopnikov v šol- skih svetih. Spomenica predlaga Njeg. Vel. kralju prošnjo, naj se v šolski za- konodaji spoštuje in ohrani sodelova- nje cerkve na šolskem polju v polnem dosedanjem obsegu.

Razlogi.

Če naj bo naša država trdna in ne- omajljiva, mora biti spoštovanje kra- ljeve in državne oblasti globoko zasi- drano v srcih državljanov. To je tem- bolj potrebno v sedanjih časih, ko sku- šajo mednarodne socialistične in bolj- ševiške sile podreti dosedanje temelje človeške družbe in izpodkopati ugled in veljavo oblasti. Katoliška cerkev pa uči, da je državna oblast od Boga, in spoštovanje te oblasti je potrjeno po božji zapovedi.

Krščanska vera se je v zgodovini Sr- bov, Hrvatov in Slovencev izkazala kot neizpodbiten trden temelj lastne naše narodne bitnosti. Oni velik možje, ki so nam Slovanom ustvarili lastno bit- no in samobitno slovansko omiko in iz- obrazbo, kakor sv. Ciril in Metod, sv. Sava, so prišli med nas Slovane v zna- menju križa. Ali ni dolžnost šole, ki naj vzgaja bodoči rod, da uvaja mladi- no v ta slavna izročila pradedov?

Na ta verska izročila, ki so sveta in draga najširšim plastem našega nara- da, se mora ozirati šolska zakonodaja,

ne pa na kulturnobojna načela posa- meznih, od pravega naroda odtrganih naukarjev. Zakaj narod bo branil dr- žavo in prestol ob urah preizkušnje, ne pa beseditelji novih, votlih nauk, branil bo pa narod zato, ker bode spo- znal to kot božjo zapoved.

Šola nima samo namena, da izobra- zuje otroke s poukom, ampak pred- vsem ima tudi dolžnost, da vzgaja mla- dino v krepstne, trdne značaje, ki zna- jo premagati nižje nagone in strasti. Šola mora navajati mladino na strogo izvrševanje dolžnosti do sebe, do bra- tov, do države; šola mora vdihavati mladini duha nesebične požrtvovalno- sti. Za tako vzgojo ni trdnejših teme- ljev, kot so večno veljavni zakoni bo- žji. Zakaj bi ravno te temelje s šolo po- dirali?

Za slovenski narod velja še poseben razlog. Zagvozdeni smo med nemško in italijansko kulturo, podpirati mora- mo vsaj moralno svoje brate onkraj meje. Zato moramo zbrati vso svojo duhovno moč, da držimo častno stražo na okopih slovanstva. Kateremu držav- niku bi prišlo zdaj na um, tej najbolj izpostavljeni straži cepiti moč in vsi- ljevati notranje boje? Izmed vseh teh bojev deluje pa najbolj razkrojevalno kulturni boj (proti cerkvi in njenim pravicam), ker cepi narodno dušo do najglobljega dna.

Predlogi.

Na podlagi teh razlogov stavlja jo slo- venski župani te-le predloge:

1. Šolska vzgoja mora dajati poleg umske izobrazbe tudi нравno vzgojo značaja.

2. Nравna vzgoja mora sloneti na ver- skih temeljih. Zato naj ostane verski pouk z verskimi vajami neokrnjen, to tudi v vseh razredih srednje šole. V šol- lah, v katerih pa verouka doslej še ni,

naj se uvede nanovo (tehniške, obrtne, trgovske itd. šole).

3. Pouk v veri in nřavnosti bodi tako bistven del šolskega pouka, kakor dru- gi glavni predmeti in naj ga vrše kakor do sedaj duhovniki ali veroučitelji po- oblašćeni od verske oblasti.

4. Kjer je radi mnogoštevilnih šol po- treba, naj država nastavi v sporazumu s cerkveno oblastjo samostojne kate- hete-duhovnike in naj jih plaća kakor učitelje.

5. Učitelj bodi one veroizpovedi, h kateri pripada večina učencev.

6. Verske oblasti naj bodo zastopane v šolskih odborih ali zastopih.

7. Pravice takoimenovanih zasebnih državnih šol (kakor jih pri nas n. pr. vodijo redovnice sestre) naj ostanejo:

a) Že obstojeće zasebne šole s pravi- co javnosti naj se ne ukinejo, ustanav- ljanje novih naj država ne ovira, če iz- polnijo pogoje, ki so predpisani za dr- žavne javne šole.

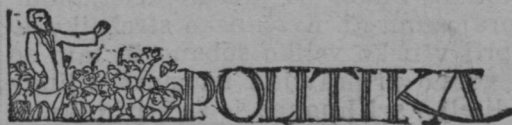
b) Izpiti in izpričevala teh šol naj bo- do kakor doslej enakopravna onim jav- nih šol, tako da ne bo posebnih izpit- nih komisij, poslanih od državne ob- lasti.

c) Staršem naj ostane kakor dosedaj pravica, da smejo otroke pošiljati v ja- vne ali zasebne šole s pravico javnosti.

d) Izšolanci zasebnih učiteljšč s pra- vico javnosti naj imajo enako pravico pri prošnjah na učiteljska mesta kakor izšolanci javnih šol.

8. Ker je za dosego idealnih ciljev šolske vzgoje nujno potrebno vzajem- no sodelovanje šole, cerkve in staršev, naj bodo starši zastopani v šolskih od- borih ali korporacijah.

Spomenica se tako-le konča: »Če bi Vaše Veličanstvo moglo še dvomiti o jasni volji ljudstva glede šolstva, vda- no prosimo, da Vaše Veličanstvo blago voli dati narodu priliko, da s splošnim ljudskim glasovanjem da izraza svoji volji, kakor je to običajno v modernih državah v tako važnih, do dna ljudske duše segajoćih vprašanjih.«

V NAŠI DRŽAVI.

Posvetovanja Male antante v Beo- gradu. Posvetovanja zunanjih minist- rov Male antante so končana. Kaj je bil v splošnem predmet razgovorov, o tem nam pove na kratko obvestilo na-

šega zunanjega ministrstva, ki se gla- si: »Zunanji ministri Male antante so pregledali in razpravljali najprej o splošnem političnem položaju. Nato pa so obravnavali vprašanje manjšin ter so ugotovili skupne nazore, imajoć na vidiku morebitni pretres tega vpraša- nja pred svetom Društva narodov v Madridu.« Na dnevnem redu je bilo tu- di rusko uprašanje. Rusija se je v po- sebni pogodbi odrekla stremljenju po-

Besarabiji, ki je pripadla po končani svetovni vojni Rumuniji. Z odrekom Rusije do Besarabije je nastalo novo razmerje med sovjeti in Rumunijo. Med Rusijo in Rumunijo so odpadle vse možnosti kakega spora. Zunanji ministri Male antante so ugotovili dejstvo, da se je mudil v dneh zborovanja Male antante v Budimpešti poljski zunanji minister Zaleski. Zastopniki Male antante so uverjeni, da je posetil gospod Zaleski Madžarsko radi tega, da bi posredoval za čim pristrčnejšo zvezo med državami Male antante, Poljske in Madžarske. Na vseh posvetovanjih so povdarjali zunanji ministri cilj držav Male antante in ta je: miroljubnost!

Kam je bil poslan gospod Svetozar Pribičević? V našem listu smo že omenili, da se je bil gospod Svetozar Pribičević preselil iz Zagreba v Beograd ravno za binkošne praznike. Kako se mu je godilo v Beogradu, o tem nam pove službeno obvestilo, ki se glasi tako le: »Svetozar Pribičević, minister v pokoju, je prispel iz Zagreba v Beograd. Radi protizakonitih postopkov je upravnik mesta Beograda g. Lazarevič izdal odlok in ga sporočil Pribičeviću, da se mu določa Brus blizu Kruševca za kraj svobodnega gibanja. Pribičević se je odpeljal takoj v spremstvu svoje hčerke in enega prijatelja v odkazani mu kraj. Sedaj prosi vlado, da bi se mu dovolil iz družinskih ozirov kot kraj svobodnega bivanja Zagreb ali Beograd.

Nj. Vel. kralj pride v Zagreb. Na seji zagrebškega občinskega odbora dne 23. maja je župan dr. Srkulj izjavil, da bo imel Zagreb v najkrajšem času čast in veselje, da v svoji sredini pozdravi Nj. Vel. kralja. Posebno važna je dr. Srkuljeva nadaljna izjava v sledečih besedah: »Zastopniki Zagreba so po težkih dogodkih dne 20. junija 1928 jasno razložili svoje politično stališče, ki izraža neomajno zvestobo kraljevi hiši in zahteva izpolnitev hrvatskih zahtev v sklopu države Srbov, Hrvatov in Slovencev. To zedinjenje naših pokrajin in narodov v eno državno celoto je zaobljubljena misel najsvetlejših duhov Srbov in Hrvatov. To je edino prirodno osiguranje našega naroda v težki borbi za svoj politični obstoj. Nihče ni pooblaščen, da bi v zunanjem svetu iznesel dozdevne drugačne težnje hrvatskega naroda, ki so v očitnem nasprotju z njegovimi političnimi interesi. Zato se mora vsaka taka protizakonita akcija posameznika najstrožje obsoditi. Ta državna zajednica je narodna država. Braneč njo, branimo svoja narodna tla, svojo domovino in bodočnost hrvatskega naroda.«

Kmetijski minister je dovolil za nakup plemenske živine 600.000 dinarjev podpore.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Glavni predmet zasedanja sveta Društva narodov dne 10. junija v Madridu bo manjšinsko uprašanje.

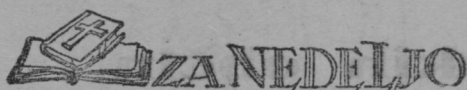
Konferenca gospodarskih izvedencev Male antante se bo vršila letos v Pragi in bo obravnavala sledeči program: 1. Gospodarski položaj držav Male antante. 2. Organizacija skupnih trgovs-

kih zbornic. 3. Skupno delo bank in industrije. 4. Trgovinski zakoniki.

Iz splošnega sovjetskega kongresa. Splošni sovjetski kongres ugotavlja, da se je vladi posrečilo odpraviti sedaj neposredno vojno nevarnost in ojačiti mirne odnose s celo vrsto novih pogodb. Mir kaleči koraki kapitalističnih držav in poskusi gospodarske ali finančne blokade niso imeli uspeha. Posebno sta Amerika in Anglija delovali nato, da se zopet obnovijo gospodarski odnosi z Rusijo. Nasprotstva med posameznimi državami in rastoči konku-

renčni boj je pač poostрил mednarodni položaj in otvoril možnost novih vojn. Sovjetska vlada se mora zato neprestano truditi, da ohrani mirne odnose z vsemi državami in da ojači vse svo je obrambne sile. Odobrena je bila tudi notranja politika vlade v smislu ojačene industrijske izgraditve države ter socializacije poljedelstva.

Žrtve mehičanske ustaje. Mehikanska vlada razglša, da je zahtevala zadnja ustaja 4000 mrtvih, 11.000 ranjenih, stvarna škoda in stroški znašajo 15 milijonov mehiških dolarjev.

Mučeniki iz Ugande.

Spominski dan 29. majnik.

V Ugandi, ki leži v srednji Afriki, so začeli misijonarji — »beli očetje« — 1. 1879 z velikim vspehom oznanjati krščansko vero. Radi raznih spletk mohamedanskih trgovcev pa so bili primorani leta 1882 deželo zapustiti. Toda že čez dve leti jih je poklical novi kralj Muanga nazaj. Kralj se je kazal krščanstvu zelo naklonjenega in tudi ljudstvo mu je rado odpiralo svoja srca. A ni bilo dolgo, pa se je kralj čisto spremenil. Njegov prvi minister, zagrižen pogan, ga je napolnil z nezaupanjem in raznimi sumnjami proti krščanstvu. Razven tega se je mladi kralj začel udajati najnižjim strastem in je radi tega za krščansko vero maral — vedno manj. In tako se je v Ugandi začelo kruto preganjanje kristjanov.

Prva žrtev sovražnega ministra je bil uradnik Jože Mukasa, prejšnji kraljev zaupnik. Drznil se je ugovarjati kralju v neki zadevi. To je moral poplačati s smrtjo. Bil je obglavljen leta 1885. Miren je šel na morišče in rekel: »Kristjan, ki za Boga umrje, se ne boji umreti.«

Med kraljevimi strežniki je bilo veliko kristjanov. Karl Luanga, njihov nadzornik, mladenič 20 let, je imel velik vpliv na svoje tovariše in jih je takopridobil za Kristusovo vero. To je kralja jezilo. Še bolj besen pa je postal na svoje strežnike, ko se niso hoteli udati njegovi strasti. Iskal je vedno in vedno prilike, da bi jim dal čutiti svojo jezo. Ko se je vračal 26. majnika leta 1886 iz lova, je naletel na 17letnega Dionizija Febugmav, ki je učil svojega tovariša katekizem. »Čakaj, ti bom že izgnal tvojo nesramnost!« je zarohnel nad njim in ga je prebodel s sulico. Še po noči je imel s svojim ministrom, ki ga je vedno hujskal zoper kristjane, posvetovanje, na katerem sta sklenila: »Motici, kakor so pravili kristjanom, morajo umreti. Krščanske strežnike so zaprli v neko veliko sobano in tam so se vdano pripravljali na smrt. Njegov voditelj Karl Luanga je še štirim katehumenom hitro podelil sv. krst, namreč 16letnim Tucindu, Giariru in Mga-gu, in pa šele 13letnemu Kicitu. Drugo jutro so jih peljali pred kralja. Divje je zakričal: »Kdor moli, naj stopi na stran!« Karl je takoj skočil na drugo stran, za njim takoj mladi krščanec

Kicito, sin visokega uradnika, in je prijel Karla za roko. Karl mu je namreč že prej rekel: »Nič se ne boj, jaz sem pri tebi. Ko bo prišel trenutek, da pričaš svojo vero, me primi za roko in skupaj bova umrla.« Drugi so njima sledili. »Ste tudi vi kristjani?« jih je kralj vprašal. — »Da.« — »In hočete ostati?« — »Hočemo, do smrti.« — Smrt na obsodba je bil kraljev odgovor.

Žrtve so zvezali z vrvmi in so jih peljali na morišče, ki je bilo oddaljeno več dni hoda. V zadnjem trenutku so jim pridružili še novega tovariša katehuma z imenom Mukasa. Več ur so že hodili in so prišli do velikega nasada banan. Tu jih je pričakoval brat nekoga na smrt obsojenega rojaka. Stopil je k njemu in mu je v bratovski ljubezni ponudil čašo vina iz banan, da bi si ugasil žejo. »Bosa«, mu je rekel mučenec, »ti vidiš, da nas peljejo v smrt; mi gremo, da vam pripravimo prostore.« Potem je pa brata za dolgo pogledal v oko in mu rekel: »Kristus na križu ni pil, tako tudi jaz ne bom.« — V Kampali so prenočili. Dvema ujetnikoma so čisto odpovedale moči, tako da nista mogla dalje. Enostavno so ju pobili s sulicami in sekirami. Zato pa so mučenci dobili novega tovariša z imenom Luka Mitiana. Z njim so vlovili še poglavarja Matijo Murumba. Takoj ga obsojijo na smrt in obsodbo tudi takoj izvršijo. Odsekali so mu roke in noge, izrezali so mu na prsih in hrbtu kose mesa in so jih pražili pred njegovimi očmi. Da bi mu muke podaljšali, so mu podvezali žile, tako da je tri dni živel v teh mukah. Umrl je kot junak dne 29. majnika 1886.

Ko so druge prignali na morišče, so jih za nekaj časa še zaprli v ječo, da bi jih še pregovorili k odpadu. A vse zastonj. Niti eden ne postane nezvest. Vse sestradane peljejo 3. junija na morišče. Ovičejo jih v snope trsja, da bi zgoreli pomalem ko žive baklje. Trem komaj 14letnim dečkom so hoteli priznati, čeravno so trdno priznavali: »Molilci smo; dokler bomo živeli, bomo molili.« Eden pomiloščenih Simeon Sebura je začel klicati, ko je videl svoje tovariše v snopih: »Kje je moj snop? Vsak ima enega, jaz tudi hočem imeti svojega!« — In krvnik jim je nekako hotel ugoditi. Zvezal je tudi nje v snope, a jih je položil na stran, da se jih ogenj ni prijel. Enega pa bi bil na vso moč rad rešil, svojega 15letnega sina Tucinda. Že na dan obsodbe mu je bil svetloval, da zbeži, a fant ni hotel nič slišati o tem. Na morišče so prišli sodniki po njega, so ga peljali proč in

ga skušali pregovoriti, da bi odpadel, a vrnil se je kot zmagovalec k svojim tovarišem. Sedaj oče še enkrat sam poskusi sina pregovoriti, a ta mu reče: »Oče, kralj je zapovedal; ti ga moraš ubogati, ker si njegov služabnik. Poznam vzrok svoje smrti. Moja vera je. Oče, umori me!« Da bi otroku prihranil nadaljne muke, ga je dal ubiti s kijem in položiti na stran.

Druge so nato sežgali. Kmalu so vsi v plamenih in dimu. Glasno in veselo molijo, dokler ne umolkne eden glas za drugim. Dne 6. junija 1920 je bilo teh 22 zvestih učencev Kristusovih prištetih blaženim. Kar je bilo pri tej slovesnosti posebno zanimivo, je bilo to, da sta bila sredi kardinalov in škofov tudi dva zamorca v dolgih črnih, s srebrom obrobjenih oblekah, kakor se nosijo visoki uradniki v Ugandi. To sta bila Dionizij Kaminka in Jožef Nsingirira, dva izmed 14letnih pomiloščenec, ki sta prišla v Rim, da sta praznovala zmagooslavje svojih srečnih tovarišev.

V katoliški Cerkvi vidimo nek čisto poseben pojav — mučeništvo. Prvi ožnanjevalci krščanstva umrjejo mučeniške smrti. Nato sledi 300letna doba mučeništva v rimskem cesarstvu in v sosednjih deželah, v katerih žrtvuje na tisoče ljudi svoje življenje za svoje krščansko prepričanje. In nikdar v Cerkvi ni prenehalo mučeništvo. V 16. stoletju umirajo katoliški mučenci na Angleskem, v 18. na Francoskem, v vseh teh stoletjih na Kitajskem in Japonskem, pred dobrimi 40 leti so umirali mučenci, o katerih smo danes govorili, in v naših časih umirajo v Mehiki. Bile so med mučenci vse vrste ljudi. Otroci, cvetoči mladeniči in dekleta, očetje in matere, ki so jih trgali od otrok, bili so starci, bili so čisto priprosti, bili so učeni, bili iz višjih stanov. Umirali so za svojo vero vedno junaško in neustrašeno, a umirali tudi mirno, veličastno. Reči moramo, da kaj takega, kakor je mučeništvo, ne more pokazati nihče drugi na svetu, kakor le katoliška Cerkve. Je to dokaz, da živi v katoliški Cerkvi neka višja moč, ki daje mučencem neko nadčloveško krepkost. In ta višja moč je Kristus po svoji obljubi: »Glejte, jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta.« Zato je pa mučenica Felicita, ko se je norčeval iz nje jetniški paznik, ko je stokala v porodnih bolečinah, odgovorila: »Sedaj trpim jaz. A na morišču bo drugi v meni, ki bo trpel za me, ker hočem jaz trpeti za njega.«

Praznik presv. Rešnjega Telesa. Ta praznik, ki je eden najlepših in najveličastnejših, ki jih obhaja katoliška Cerkve, je vpeljal papež Urban IV., ki je vladal v letih 1261 do 1264. Povod za to pa je dala prikazen, ki jo je imela pobožna redovnica Julijana v samostanu blizu mesta Litih. Večkrat je videla polno luno, na kateri pa je bila velika črna pega. Razodeto ji je bilo, da pomenja polna luna cerkveno leto, črna pega na njej pa, da manjka v tem letu praznik v čast tistemu, kar je pravzaprav najlepše v krščanski veri, namreč v čast Kristusu, ki živi med nami v naj

svetejšem zakramentu. Svojo prikazen je razodela cerkvenim predstojnikom, ki so nato po treznem predvaru vpeljali praznik presv. Rešnjega Telesa najprej v litiški škofiji, dokler ga papež Urban IV. ni zapovedal za vso Cerkve. Duhovske molitve in molitve pri sv. maši za ta praznik je zložil velik učenjak in častilec Rešnjega Telesa — sv. Tomaž Akvinski. Spomnimo se tudi mi ta dan s hvaležnim srcem na neizmerni zaklad, ki ga imamo v presv. R. Telesu.

Jubilejna romanja v Rim. Vsak teden se pojavljajo v Rimu romarji iz najrazličnejših dežel, da se poklonijo zlatomašniku Piju XI. in mu izrazijo svoje častitke ter sinovsko vdanost. Ob binkoštnih praznikih so bili v Rimu številni hrvaški romarji s svojimi škofi, ki so bili sprejeti od Sv. Očeta, ki je posebno pohvalil procvitajočo versko življenje na Hrvatskem. Razen tega so bili v zadnjem času v večnem mestu benediktinski opat iz opatije Beuron s 150 redovniki, ki so izročili papežu krasen, umetniško izdelan kelih. Mudili so se v Rimu tudi belgijski časnikarji s 500 udeleženci tudi iz drugih stanov. Posebno prijazno je sprejel papež nem-

ške romarje iz Briksena na južnem Tirolskem. Poklonili so se Sv. Očetu tudi romarji iz Holandske, 700 po številu, in pa prvi božjepotniki iz Amerike, ki jih je vodil kardinal O'Connel. Pri sprejemu predarelskega škofa Waitza je papež izrazil posebno zadovoljstvo nad krščanskim tiskom na Tirolskem, nad organizacijo krščansko mislečih delavcev in nad društvom gorskih vodnikov, ki skrbijo, da se služi ob nedeljah po gorah sv. maša za hribolazce. Posebno slovesen je bil sprejem v Vatikanu, ko je kardinal Mery de Val predstavil Sv. Očetu 6000 učencev šolskih bratov. Papež se je zahvalil velikemu delu šolskih bratov, ki po vsem svetu vzgajajo nad 300.000 učencev v prave krščanske, značajne može.

Mehika. Zdi se, da bo v težko preizkušeni Mehiki polagoma le prišlo do zaželenega miru. Nadškof Ruiz i Flores je v neki objavi izrekel obžalovanje nad sedanjimi razmerami in povdaril potrebo pomirjenja. Po ovinkih je na to objavo odgovoril predsednik Portes Gil in izjavil, da je pripravljen začeti se pogajati in da hoče sprejeti vsako rešitev težkega vprašanja, ki bi deželi koristila.

NOVICE

Narod! Guštanj te kliče! V nedeljo dne 9. junija t. l. pričakuje te ves narodni Guštanj, da skupno proslavimo desetletnico osvobođenja, da se skupno spominjamo junakov, sinov našega naroda, ki so močili s svojo krvjo zemljo Korotancev, da se skupno klanjamo materam, katere so dale našemu narodu toliko junakov mučnikov in da se zahvalimo Njemu za svobodo našo in prosimo Njegove zaščite za našega kralja in naš dom!

Vsi veroučitelji v Sloveniji se pozivajo, da vložijo posebej prijave za nagrade veroučnih ur in potnine samo za mesec marec 1929 neposredno računskemu odseku prosvetnih oddelkov ljubljanske in mariborske oblasti v Ljubljani, Bleiweisova cesta.

Kralj boter 12. sinu. Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah bo prihodnjo nedeljo 2. junija redka slovesnost. Pred par meseci se je mizarskemu mojstru in malem posestniku Jakobu Ekselenskiemu rodil 12. sin. Ekselenski je potom okrajnega glavarja zaprosil kralja za botra. Pred tednom dni je prišlo iz kraljeve kabinetne pisarne telegrafično obvestilo da je kralj Aleksander sprejel za prošeno kumstvo in da ga bo pri krstu nadomeščal gospod major Mičič od 45. pešpolka v Mariboru. Slovesnost se bo izvršila pred pozno božjo službo. — V Slovenskih goricah je menda to prvi slučaj da je kralj bil kakemu otroku boter pri krstu.

K desetletnici Glasbene Matice v Mariboru. Na izjavo hvaležnosti in vdanosti, ki jo je podal predsednik Glasbene Matice dr. Josip Tominšek pri slavnostnem zborovanju in brzojavno Nj. Vel. kralju, je došel od ministra dvorale sledeči odgovor: »Prejemši z zado-

voljstvom izraze vdanosti s proslave desetletnice Glasbene Matice v Mariboru, je Nj. Vel. kralj blagovolil mi naročiti, da udeležnikom te proslave izjavim Njegovo toplo zahvalnost.«

Pozor pred sleparskimi agenti! Na kmetih in v hribovitih občinah se ljudje pritožujejo, da mrgoli vse polno tujih agentov, ki ljudem vsiljujejo razne srečke nekih židovskih tujih tvrdk. Obljubljajo jim vsemogoče srečnosne dobitke in so tako vsiljivi, da si kmet ali kmetica niti pomagati ne moreta. Obiskujejo ti sumljivi ljudje najraje kmete visoko v hribih, kakor je Pohorje, Kozjak itd. Pri piscu teh vrst se je oglasila te dni kmetica, ki je milo jokala, ker jo je brezvestni neznanec spravil ob zadnje prihranke 1500 Din. Po izpovedbi kmetice je dotični tujec rekel, da je poslan iz Beograda in Zagreba in da mora vsak posestnik vzeti te srečke, sicer pa bo pri davkih več plačal. Isto kmetico je dotični tuji agent hotel tudi prisiliti, da se še visoko zavaruje proti požaru, čeravno ima kmetica zavarovanje že dobro urejeno. Ker prihajajo take pritožbe od vseh strani, svetujemo ljudem, da v slučaju, ako se pojavi kak sumljiv tujec v kakem kraju, takoj prijavijo ljudje dotičnika bližnji žandarmeriji ali pa županu, kateri naj vse potrebno ukrene, da brezvestni tujci ne bodo izvajali na goljufiv način iz naših ljudi denar in jih poleg tega še spravljali v tožbe in stroške. Še enkrat opozarjamo naše ljudi, da naj bodo zelo oprezní v občevarju z neznanci.

Oblak se je utrgal. Velika škoda. — V soboto dne 25. maja popoldne okoli 4. ure se je na meji med župnijami Sv. Jakob v Slov. goricah, Št. Ilj, Marija Snežna, Jarenina nenadoma utrgal oblak in voda je tekla z neba, kakor bi iz škafa lival. V trenutku so bile doline polne vode in zemlje, ki so jo valovi od našali s hribov. Najhuje je divjal vihar

z nepopisno težkim nalivom na Hlapju Zgornjem in Malem dolu, Počeniku in Srebotju v župniji Sv. Jakoba. Naliv je odnesel s strmin ponekod vso zemljo z njiv in vrtov s posevki vred. Travniki v dolinah, ki vodijo od severa proti Sv. Jakobu s krasno travo, so vsi debelo obloženi z zemljo, tako da je letošnje seno popolnoma uničeno. Celo krompir z zrahljano prstjo vred je naliv odnesel z mnogih njiv, ravno tako tudi koruzo in druge posevke. — Velika je škoda tudi na ozimnem žitu, posebno na rži. Med nalivom, ki je trajal skoro eno uro, je padala tudi debela toča, ki je ponekod zbila v tla posebno rž in je napravila v vinogradih veliko škodo. Največja pa je vsekako škoda na travnikih in njivah. Zemlje in druge prirešene robe leži v dolinah na travnikih tako debelo, da bo treba več dni dela, če hočejo posestniki spraviti te stvari iz travnikov in da bo mogla vsaj otava malo rasti. — Občine so se takoj obrnile na sresko glavarstvo, velikega župana, na davčno upravo in oblastni odbor s prošnjo, da se škoda preceni in potrebno ukrene v pomoč prizadetim posestnikom. Tudi Pesnica je izstopila in poblatila travnike. — Zgodaj je letos narava začela z neurji. Škoda je za našega kmeta tem hujša, ker letos ni pričakovati v vinogradih vsled zimske pozebe skoro nobenih dohodkov, ali pa vsaj malo. Poleg tega letos tudi ne bo sadja, tako da ni izgleda na kake dohodke. Če uniči neurje še seno in posevke, kaj si naj ubogi kmet in viničar začne?!

Tihotapstvo. Kljub smrtnim žrtvam, neprilikam in dolgoletnemu zaporu in globi se udajajo ljudje tihotapstvu z vsim mogočim. V petek dne 24. majnika se je razvila med tihotapci in finančno stražo ob severni meji pri Sv. Križu nad Mariborom prava bitka. Tihotapci so hoteli pri Sv. Križu prekoračiti z razno nedovoljeno robo mejo in finančna straža jih je izsledila. Nekateri so se spustili v beg proti Zgornji Sv. Kungoti in financarji so otvorili ogenj nanje, kateremu so odgovorili tihotapci iz revolverjev. Padlo je v celem 15—20 strellov, a k sreči ni bil nikdo zadet. Finančna straža je ulovila dva tihotapca in jih pripeljala v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

Velika nesreča. Iz Vrat nad Muto po ročajo: Na binkoštno nedeljo proti večeru se je nad našimi kraji pooblačilo nebo in se začela pripravljati huda ura z nevihto. Za bliskom in gromom se je še usula toča s prav hudim nalivom. S hribov so se udrli navzdol hudourniki, ki so valili seboj zemljo, nasade koruze in krompirja. V Veljki, občina Ojstrica pri Dravogradu, je gnala pastarica z višje ležečega pašnika pri pojavu nevihte živino ter ovce in koze proti domu k Potočniku. Živina je brzela pred hudo uro kar vsa skupaj in postala radi silnega naliva pod košato ter visoko smreko. Kar naenkrat bliskne, strahovito zagrmí in strela trešči v to smreko. Trenutno je bilo smrtno zadetih: 6 glav govedi, 16 ovac ter 2 kozi. Ubogi in vsega pomilovanja vredni kmet je bil prej nego v eni sekundi ob celo živinsko premoženje, ki mu je

itak v sedanjih hudih časih edini denarni izkupiček.

Vlomi pri Ljutomeru. Te dni so vdrlí neznani svedrovci skozi okno v trgovino Štefana Rajha v Cezanjevcih blizu Ljutomera. Tatovi so odnesli iz omenjene trgovine 15 m ševijota, 20 m kloba, 20 m karirane sive svile, nad 6 m rujava blaga za moško obleko, 9 m črtastega moškega blaga in nekaj drugih malenkosti. Iste noči je bilo vlomljeno v shrambo Ivana Rudolfa v Cezanjevcih, iz katere so pokradli storilci 20 kg suhega mesa, 5 kg zabele in nekaj pijske. Skušali pa so vlomiti tudi v trgovino Franca Vrbanjaka v Branoslavcih in v trgovino Ignaca Lavrenčiča v Borecih, kjer pa so bili prepojeni. Opisanih tatvin so osumljeni štirje nepoznani moški, stari po 30 let, ki so se priklatali v okolico Ljutomera najbrže iz Hrvatske. Vlomilci so oškodovali okradene posestnike za okroglo 6000 Din vrednosti.

Nesreča v Zibiki. Posestnik Jurij Škorjanc iz Tinskega je dne 21. maja ob enih popoldne utonil v tinskem potoku. Vračal se je z gostije domov v družbi ženina in neveste. Nekaj minut pred domom se loči od tovarišije, zavije prek brvi, spodrsne na mokrem brunu ter pade v naraslo vodo; potegnejo ga takoj na suho, a bil je že mrtev. Zadel ga je bržčas kap. Bog mu bodi milostljiv!

Razprava proti Puniši Račiču. V pondeljek dne 27. maja je pričela v Beogradu razprava proti Puniši Račiču in bivšema poslancema Jovanoviču Luni in Tomi Popoviču. Prijavljenih je 30 zagovornikov, ki so porazdeljeni takole: skupina Puniše Račiča, ki šteje 21 odvetnikov, za Popoviča 4, za Jovanoviča pa 6. Državno pravdnništvo zastopa Dobrivoj Nikolič. Zanimivo je, da se je prijavil od slovenskih odvetnikov v Beogradu dr. Zorec za Punišo Račiča. Pri zagovornikih nima Puniša Račič iz Hrvatske nobenega zagovornika. Državni pravdnik Nikolič navaja v obtožnici 5 zločinov: 1. Puniša Račič in Jovanovič-Luna sta obtožena, da sta izvršila poskus umora na Pernarju. 2. Puniša Račič je obtožen umora dr. Basaričeka. 3. Puniša Račič je obtožen poskusa uboja Ivana Grandže. 4. Puniša Račič in Toma Popovič je obtožen umora Štepana Radiča. 5. Puniša Račič je obtožen umora Pavla Radiča. Državni pravnik zahteva za vse tri smrtno obsodbo. Večina prič in zagovornikov je iz Beograda.

V Somboru je bil obešen zločinec. V Somboru je bil obešen 23. maja zjutraj Žarko Brankov, ki je s svojimi pomagači umoril in oropal dva kmeta in zagrešil še več drugih zločinov. Obešanje je bilo za mesto Sombor in okolico nekaj prav posebnega, ker že ni bila tamkaj izvršena smrtna obsodba celih 50 let. Na tisoče ljudi iz mesta in okolice je prisostvovalo usmrtni. Zločinec je sprejel po naznanilu izvršitve smrtne obsodbe duhovnika, se izpovedal in lepo spravil z Bogom. Pri obešanju je bil obsojenec Brankov miren.

Naša mornarica na otoku Malta. Kakor smo že poročali, je deset edinic naše mornarice na potovanju po Sredo-

zemskem morju. Mornarica se je najpoprej ustavila na otoku Krfu, kjer je bila svečano sprejeta od Grčije. Naša vojna mornarica se je pod vodstvom admirala Price podala iz Krfa na otok Malta, kjer je bil svečani sprejem od angleške mornarice. Naši pomorski oficirji so bili povabljeni na angleško admiralsko ladjo, kjer jim je bila prirejena velika svečanost.

Zračna ladja »Zeppelin« zopet v svojem pristanišču. »Zeppelin«, ki se je hotel v drugič podati v Ameriko, se je moral vrniti že izpred Gibraltarja in je pristal med najhujšim viharjem na francoskem vojaškem letališču v Toulonu. Tukaj so zrakoplov toliko popravili, da je nastopil dne 23. maja ob 8. uri zvečer povratek v svoje pristanišče v Friedrichshafen ob Bodenskem jezeru. Povratka se je udeležilo 57 oseb in sicer: 30 mož posadke, 13 potnikov, 3 inženjerji iz Friedrichshafena in 11 francoskih oficirjev in inženjerjev, katere je povabil seboj poveljnik dr. Eckener. Zrakoplov je vozil s pomočjo novih 4 motorjev 112 km na uro in pristal ob Bodenskem jezeru po osemurni mirni vožnji ob 5. uri zjutraj. »Zeppelina« bodo sedaj pridno popravljali in pred sredino junija ni niti misliti na zopetno ameriško vožnjo.

Največja zbirka gosel prodana. Neki bogataš Mark v Budimpešti je posedal doslej na celem svetu največjo zbirko zgodovinsko znamenitih in najboljših gosel 200 po številu. Godala so bila dela najbolj priznanih italijanskih izdelovalcev gosel kakor: Stradivari, Guaneri, Amati itd. Pol stoletja je rabil Mark, da je znosil to zbirko skupaj iz vseh delov sveta. Pred vojno so bile te gosli cenjene na 1 milijon zlatih mark. Cesar ljubitelj godalnil znamenitosti ni mogel storiti pred vojno, je storil sedaj in instrumenti se bodo zopet raztepli po svetu.

Cela mestna uprava pod ključem! Dne 23. majnika so vtaknili pod ključ celotno upravo staropoljskega mesta Sierpe. Zaprto je celotno uradništvo od župana do zadnjega sluga. Štiri leta so mestni uslužbenci tako goljufali mestno blagajno, da so ustvarili lastni denarni zavod in izposojevali iz tega mestu za elektrifikacijo večje denarne svote po 40% obresti.

Največja razstava cvetlic. V Chelsea (predmestje Londona) so otvorili te dni razstavo svežih cvetlic, ki je doslej največja in najbolj dragocena na celem svetu. Da so došle cvetlice na svoja mesta čim bolj sveže, so jih dovažali na letalih.

Moderna obsodba. Johe McCabe iz Brooklyna v Ameriki se je te dni moral pred sodiščem zagovarjati, ker je pretepal svojo ženo. Sodnik Eilperin, ki ima pravi dar Salomonove modrosti, je izrekel sodbo, naj kruti mož izvoli eno izmed dvojne kazni: za šest mesecev v prisilno delavnico, ali pa da bo skozi šest mesecev vsako jutro prav gorko poljubil svojo ženo. Mož se je odločil za drugo kazen in je kazen prvega dne moral izvršiti vpričo sodnika ter obljubiti, da žene ne bo več pretepal.

Kulturne slike iz sovjetske Rusije. Pred kratkim je objavilo časopisje ti-le

dve sliki, ki nam kažejo stremljenja sovjetov: zatreti vsako versko udejstvovanje. Javni nameščenci na Ruskem se niti drzniti ne smejo, da bi izpovedali: kristjani smo. V septembru lanskega leta se je mudil pisec teh žalostnih slik v mestu Orel. Ker je čakal od enega vlaka na drugega, je pogledal v cerkev. V hramu božjem v nedeljo ni bilo nikogar. Pogrebci so prinesli umrlega otroka. V sredini med pogrebci sta bila otrokova mati in oče v uniformi sovjetskega vojaka. Vojak je molil v cerkvi pred sveto podobno, dokler ni pričela služba božja. Ko se je začela cerkev polniti z verniki, je pošepnil vojak ženi: »Prosi ti duhovnika za spremstvo na pokopališče, jaz se moram odstraniti, ker sicer bom imel neprilike.« Oče se je pokrižal ter odbrzel in se udeležil pogreba lastnega otroka s pogledi od daleč. Oče se ne upa udeležiti otrokovega pogreba! V vasi Dvoriče pri Minsku biva posestnik Beišer, ki je bil ovaden, da je naklonjen katoliški duhovščini. Naenkrat so ga obiskali trije menihi, ki so se sklicevali na priporočilo duhovščine v Moskvi in ga prosili, naj jim pokaže pot preko meje. V noči pred prekoračenjem meje so se prelevili menihi v ruske policiste in so aretirali vse one, ki so jim kazali prej naklonjenost. V Minsku je bil Beišer obsojen na pet let, njegova sinova Adolf in Ivan vsak na tri leta groznega bivanja na sovjetskem kazenskem otoku Solovki.

Iz življenja pajkov. Pajki se ne veselijo priljubljenosti pri človeku. Pajek je po zunanosti grd, navadno več ali manj strupen in radi tega ga človeška roka pokončava. Koristna je ta žuželka radi tega, ker uničuje škodljivi mrčes. Občuduje človeštvo pajka kot umetnika v predenju. V zgodnjih jutranjih urah tekom tričetrt ure sprede pajek svojo mrežo, v katero lovi vsakdanjo hrano. Pajkova nitka je osemkrat tanjša od one, katero naprede sviloprejkas. Iz pajčevine so že izgotovili trpežne rokavice, nogavice in poročno obleko za neko Nemko, ki je stala 1500 mark v predvojnem času. Naravoslovci posebno povdarjajo materino ljubezen, katero kaže samica. Jajčeca nosi dva meseca na hrbtu v posebni kroglici. Ob lepem vremenu vzame z nogami zibelko s hrbta in jo drži po cele ure proti solncu, da pospeši izvalitev mladicev. Ena samica spravi iz ene kroglice po 300 mladicev, katere prenaša žive dokaj časa na svojem hrbtu. Po bolj toplejših krajih živijo veliki pajki, ki so seve strupeni in se lotijo celo ptičev. Ob Kaspiškem morju živi takozvani karakurt pajek, ki je posebno škodljiv in nevaren. Je manjši kot pri nas znani križni pajek, a zamore ugrizniti in zastrupiti človeka, da celo kamelo. Ob spodnji ruski reki Volga je poginilo eno leto 7000 govedi na posledicah pika karakurt pajka. Pastirski narod azijskih Kirgizov takoj zapusti s čredami najbolj rodovitne stepe, ako zapazi pojav nevarnega pajka. Vseh raznih vrst pajka, ki je razploden po cellem svetu, je nad 1000.

Zagrizen suhač pred sodnijo radi pl-

janosti. Suhaški agent Martin Fitzpatrick v Čikagi v Severni Ameriki, ki je eden najbolj zagrizenih privržencev za preganjanje kršilcev prepovedi alkohola, se je moral te dni zagovarjati na sodniji v Čikagu pri sodniku J. Burke, ker je vozil avtomobil v pijanem stanju in je poškodoval dve osebi.

Dijaška kuhinja v Mariboru je prejela naslednje podpore: Ratej Franc, posestnik, Holmec, 50 Din; dr. Franc Ivanšek, notar v Rogatecu, poravnina 500 Din; dr. Stanko Štor, odvetnik, poravnina 400 Din; Hranilnica in posojilnica v Šmarju 100 Din; Josip Mlakar, posestnik in gostilničar v Dramljah, nabral na Kozarjevi gostiji 50 Din; okrajni zastop v Vuhredu 300 Din; okrajni zastop v Slov. Bistrici 250 Din; okrajni zastop v Gornjemgradu 200 Din; Antonija Perc v Radvanju 100 Din; Josip Černelč, minorit na Dunaju, 30 Din; Anton Tkavc, župnik pri Sv. Petru, 100 Din; Janez Trs, posestnik v Št. Janžu, 70 Din; Amadija Straus, trafikantinja, 40 Din; dr. Juro Jan, odvetnik, 20 Din; dr. Janko Kotnik, profesor, 20 Din; dr. Rudolf Ravnik, odvetnik, 100 Din; dr. Vinko Rapotec, odvetnik, poravnina 100

Din; Alojz Neudauer, trgovec v Gornji Radgoni, nabral na Topolnikovi gostiji 946 Din; dr. Alojz Klemenčič, odvetnik, poravnina 200 Din; I. Baron, evang. župnik, 20 Din; Josip Weigl, dekan v Križevcih, nabral na Bezjakovi gostiji 100 Din. — Vsem darovalcem izreka najtoplejšo zahvalo — odbor.

Nekaj izvanrednega Vam nudi nakup birmanskih daril v trgovini ur in zlatnine M. Ilger in sin v Mariboru, Gosposka ulica 15. Samo prvovrstni proizvodi po čudovito nizkih cenah, kar jamči ogromna izbira. Tudi na obroke brez poviška cen. 580

Kdor hoče dobro obutev, si kupi Karo čevlje v Mariboru, Koroška cesta šte. 19. 559

Birmancu se podari dobra ura. Stalna vrednost, trajen spomin. Čudovito po ceni pri **I. PETELN, urar** Maribor, Gosposka ulica šte. 5.

Kitajski zid.

Od prevrata do danes je nekdanje mogočno in neizmerno razsežno kitajsko cesarstvo torišče neprestanih: uporov, bojov ter grozot.

Z neprestanim menjavanjem vladarskih mogočnjakov ginevajo od leta do leta kitajske zgodovinske znamenitosti. Celemu kulturnemu svetu znana posebnost je takozvani kitajski zid, ki je prešel v pregovor. Časopisje razglasa, da bodo zid porušili in meje nove Kitajske odpri na vse strani. Stari kitajski zid spada med najbolj čudovite in najstarejše utrdbe na svetu, ker pre sega glede obsega in načina zidave vse stavbe na svetu. Dolžina zidu znaša 3 tisoč km. Preračunali so, da bi material ki je v tem zidovju, zadostoval za dvojni zid krog sredine zemlje in bi bil lahko visok 1.95 m in širok pol m.

Početki ogromnega kitajskega zidovja segajo v dobo med 446 do 608 po K. Zidali so v sedmih dobah in je bilo zaposlenih 3.380.000 zidarjev. Obzidje, ki se imenuje danes kitajski zid, je iz 15. in 16. stoletja po Kristusu. O zidu ni znala Evropa pred srednjim vekom prav nič.

Evropejcem so odkrili obrambno stavbeno znamenitost jezuiti, ki so začeli z misijonskimi naselbinami po Kitajskem v 16. stoletju.

Znanstveno razpravo o zidu je napisal ruski duhovnik Hyacint, ki je bil predstojnik ruskih kitajskih misijonov od leta 1809 do 1821. Po njegovih ugotovitvah je zgradil cesar Si-Huang-Ti leta 214 po Kr. obmejne utrdbe, ki niso bile v obsegu današnjega zidu in so obstojale predvsem iz ilovice. Od konca 6. stoletja do 15. stoletja ne vsebuje kitajska zgodovina nobenih zapiskov o zidu. Šele zgodovina kitajske vladarske rodbine Ming poroča obširno o današnjih utrdbah. Nikjer ni omenjeno, da bi bili tedaj staro zidovje popravljali, ampak so zidali na novo. Iz teh poročil sledi, da je današnje ogromno zidovje v celoti delo Ming vladarjev in se je do tedaj ohranila iz starejše dobe le ideja obzidja, ali pa so še bili ohr-

njeni ostanki nekdanjih ilovnatih utrdb.

Pri današnjem kitajskem zidu je temelj iz granitnih kock in širok 6 m. Na fundamentu se dvigata dva zida iz žgane opeke. Prostor med obema zidoma je izpolnjen z ilovico, kamenjem, kosi opeke in na vrhu pokrit z debelo žgano opeko. Obzidje je visoko 6—8 m. in vsaka stran je zavarovana s strelnimi linami. V neenakih razdaljah so pozidani višji in še posebno utrjeni obrambni stolpi.

Svetovno znano kitajsko obzidje je pomenjalo že v starodavnih časih mejo med pokrajinami kulture in divjaške pustinja. Razni divji narodi so imeli strah pred obzidjem. V vojaškem oziru je pomenil kitajski zid le neznameniten zadržek napram upadom raznih podivjanih mongolskih narodov.

Stavba ima danes le še zgodovinski pomen — a še tega bodo zabrisali poznejšemu človeštvu, ker nameravajo obzidje popolnoma podreti ter do tal porušiti.

*

Najbolj znani ljudožrci.

Severno od Avstralije se razprostira velik otok: Nova Guineja. Otok je radi bujnega rastlinstva ter obče rodovitosti pravi paradiz. Notranjost še do danes ni raziskana in to predvsem zaradi polne divjosti odotnih domačinov, ki so še danes ljudožrci. Raziskano in najbolj znano človeško pleme Nove Guineje so takozvani Papuanci, katerim je tudi najbolj imenitna in najslajša jed — meso belega človeka.

Papuanci prebivajo po vaseh, kojih bivališča so zgrajena na kolih iz bambusa. Ogromne vasi so ena od druge oddaljene 15 do 20 km. Kolibe postavijo moški. Je to prav lahko delo, ker je po Novi Guineji vse polno bambusa in raznih dreves z ogromnim listjem. V eni koči prebiva tudi več družin in večkrat po par sto oseb.

Vsaka vas ima še posebno posvetovalnico, a samo za odrasle moške. Te stavbe so dolge do 120 m in visoke 20 metrov. Hranijo v njih razna orožja,

maske prednikov in predvsem posuše-ne glave ubitih sovražnikov.

Navadna papuanska koliba je opremljena popolnoma enostavno. Za postelj služi ležišče iz dračja in le moški imajo še iz lesa oporo za glavo ter pleča. Najti je še par glinastih vrčev in to je vse.

Papuanec je lenuh in ga preživlja žena, ki obdeluje polje in sploh skrbi za prehrano cele družine. Nevosto si ženin kupi od staršev z gotovim številom: školjk, nosnih ter ušesnih okrasov, kož divjih svinj itd. Ko se poda v snubitev, se posebno praznično napravi, namaže ter po celem telesu pobarva. Ko si je kupil ženo, mu je sužnja, ki trpi in gara, da je joj. Pri Papuanah so v največjih čisljih možje, ki malo jedo, ker s tem prihranijo ženskemu spolu veliko trudapolnega dela. Ako umrje Papuanki mož, potem je še le prava reva. Koj po smrti si mora po prastari šegi odsekati na roki v znak žalosti del prsta ter lase pomazati s sajami. Hoditi mora pod odejo po vseh štirih vsaki dan od stanovanjske kolibe do groba moža. In to tako dolgo, dokler jej to naročijo moževi sorodniki. Po nekaterih vaseh morajo nositi vdovice krog vratu glavo umrlega moža. Umrle polagajo zunaj vasi na visoko podstavljena nosala, da osuši in sežge pekoče solnce meso do belih kosti.

Med bolj divjaškimi papuanskimi rođovi v neprodorni notranjosti Nove Guineje so pojedine človeškega mesa med posebnimi obredi na dnevnem redu. V bojih ujeti so navadno žrtve groznega ljudožrstva. Bolehno in slabotno deco zavržejo koj po rojstvu. Od dvojčkov obdržijo le krepkejšega. Stare ljudi, ki so že oslabei, pobišejo.

Plesu je udan Papuanec pri vseh pri likah od otroških let do smrti. Ko se plesalci utrudijo pri tem poslu, prično pojedine. Očividci opisujejo, da pojedjo plesalci neverjetno velike množine sadja, človeškega mesa in raznih močnatih zmesi.

Kakor vsi divjaki, so tudi Papuanci praznovniki in so njih verski običaji prepleteni s čarovništvom. Glavni gospodar in duševni vladar posameznih družin, vasi in celih naselbin je čarovnik. Papuanec se ne loti nobenega posla, ne da bi uprašal poprej za nasvet čarovnika.

Poleg plesa, bojevanja, gradbe bivališč je delo moškega še vožnja v čolnih. Papuanci se lotijo na mojstrsko izdelanih čolnih izredno dolgih trgovinskih voženj med sosedi.

Krščanstvo po zelo razsežni Novi Guineji napreduje le počasi. Papuancu se godi radi rodovitnosti zelo dobro, je rojen lenuh in misli, ker skrbi zanj žena, le na ples, boj, požrešnost in na prijetni izlet v čolnu.

Obleka je pri Papuancu enostavna in mu jo da drevo v lubju ter listju. Moški nosijo kratke obveze krog ledenj, ženske daljša krila. Neveste in ženini si barvajo oblačila s kričecimi drevesnimi soki, okrašajo nosove ter ušesa s školjkami, iglami ter obročki. Radi vednega poletja je Papuanec v vseh letnih časih enako oblačen.

Črne koze.

Časopisje prinaša dan na dan žalostna poročila o nastopanju hude bolezni črnih koz na: Angleškem, po Belgiji in Grčiji. Množijo se tudi zelo smrtni slučaj. Zdravniki razglašajo, da je pojav črnih koz povsem razumljiv, ker so bila zadnja cepljenja proti tej bolezni l. 1915 in od tedaj naprej pa vlada v tem oziru malomarnost.

Prvi pojav črnih koz v Evropi beleži zgodovina v 6. stoletju po Kr. Tedaj so zanesli bolezen v naše kraje iz Kitajske ter Indije, kjer je morila že nekaj stoletij poprej. Začetkom so opazovali obolenja koz v bolj južnih krajih Evrope in šele v 15. stoletju severno in to predvsem v Nemčiji. Takoj po odkritju Amerike je romala nalezljivka tudi v novi svet, kjer je bila poprej tujka.

Umrljivost na kozah obolelih oseb je bila v prvih časih pojava tako velika, da je n. pr. umrlo na kozah v 18. stoletju na Pruskem letno 25 tisoč, v Franciji 30 tisoč in po drugih državah še veliko več. Bolezen črnih koz so omejili, ko so dognali s časom, da je nalezljiva, a malodane zatrla in odpravila jo je šele cepljenje.

Okuženje po kozah se dogaja na ta način, ker pravi povzročitelj še do danes ni znan, da človek udiha bacile koz in se ti razlezejo po telesu potom dihalnih organov.

Zdravljenje koz potom cepljenja je znašel dne 14. maja 1796 neki Jenner.

Cepilo dobivajo še danes od pet tednov starih in popolnoma zdravih telet. Živali cepijo in sicer jim ubrizgnejo bolezen. Kakor znano, se izpustijo pri kozah po celem telesu gnojni mehurčki. Ako vzameš vsebino gnojnega mehurčka in jo preneseš v drugo zdravo telo, se ga prime bolezen. — Poprej zdrava teleta obolijo po ubrizganju na kozah in dobijo gnojne izpuščaje. Gnojno vsebino mehurčkov uporabljajo kot zdravilno cepivo proti kozam na ljudeh. Na mestu, kjer je bil otrok ali odrasli cepljen, se pokaže po par dneh znak obolenja koz, ki se pa posuši, odpade in zapusti le brazgotino. Odporna sila pri cepljenju traja 10 let.

Pred cepljenjem je odpadlo na celem svetu po vseh deželah ter krajih in od vseh bolezni 7 do 12 procentov smrtnih slučajev na črne koze. Pred vojno je pa bila ta nevarna bolezen že doma- la iztrebljena in le prav redek pojav.

*

Nad leva s sulicami.

Nemški raziskovalec srednjeafriških džungl, pustinj, planjav in pokrajin je obelodanil te dni ta le doživljaj:

»Po z visoko travo poraščenih srednjeafriških stepah in džunglah se podi bojevito pastirsko pleme — takozvani Massai. Glede jezika, krvi, orožja in načina življenja se ti ljudje ne dajo primerjati z afriškimi zamorci, kojim so bili nekdanj strah in groza. Je to lep človeški rod, nag in gibčen. Preživljajo se le z mesom, krvjo ter mlekom in radi tega so tudi izredno odporni. Ne poznajo strahu. Zavarovani so v bojih na levici s ščitom. ki je preoblečen

z volovsko kožo, napadalno orožje jim je sulica v desnici. Nekdaj so bili Massai na živini bogat narod, prosluli pa pri vseh sosedih kot živinski roparji. Grozna goveja kuga, ki je razsajala po Afriki več let, jim je uničila črede in ostalo je v njih srcih le še hrepenenje po govedih.

— — —

Vsaka še tako nevarna zverjad se boji skraja človeka in beži pred njim. V bojazni pred človekom ni niti kralj živali — lev — izjema. Kakor hitro je pa enkrat živalski poglavar puščave spoznal, da posameznega človeka lažje ukroti nego večjo žival, napada le ljudi in postane šiba božja celih okolišev.

Že od nekdanj so Massai navajeni, da so se lotili levov, ki so napadali posameznike in domačo živino, s sulico. Lov na leve jim je še danes najljubša zabava, ker nudi priliko, da se odlikujejo v hrabrosti.

Levi, ki so napadali mirne ljudi, so se naselili v bližini Wadžaga naselbine. Vsako drugo ali tretjo noč je izginil kak zamorec ali govedo v levjem žrelo. Wadžaga pleme je prebojazljivo, da bi se upalo nad leva in radi tega je zaprosilo Massai za odpomoč. 70 vojščakov od Massai rodu se je podalo na izsleditev levjega gnezda in jaz sem jih spremljal kot očividec na nevarnem pogonu s puško.

Bilo je nekako krog poldne, ko smo dospeli v razsežno dolino. Po sredini je raslo bičje, od treh strani je bila dolina poraščena z visoko travo in posameznimi trnjevim drevesi. Tukaj je bilo stalno levje bivališče. Dolino so Massai lovci zajeli v krogu, ki se je vedno bolj ožil. Naenkrat je bilo slišati iz sredine tulenje. Star lev s košato grivo se je plazil divje renčoč po travi. Lovci so ga zmotili pri obedu, ker je bil po gobcu še ves krvav od raztrganja antilope. Ko je zapazila razjarjena zverjad preganjalce od vseh strani, se je skrila med bičje. Ni ga bilo videti, le kruljenje je razodevalo, kje da čaka.

Massai so vedno bolj strnjevali krog, se bližali zverini in ščitili telo s ščitom. Ko je izprevidel lev, da je obkrožen, je skočil po koncu, griva se mu je naježila na glavi ter po vratu, z repom je zamahnil in odprl v togoti žrelo, da so se dobro videli grozni zobje. V teh napetih in odločilnih trenutkih so zagnali lovci na povelje krik in naskočili s sulicami na skok pripravljeno zverjad. — Prvi je pognal sulico, ki je zadela, poveljnik. Ranjeni lev je skočil in se pognal z vso silo v prvega lovca. Napadeni je zasadel globoko v zver sulico. Kljub smrtonosni rani se jedvignil kralj pustinja na zadnjih nogah, iztrgal s prednjo tace napadalcu ščit in si ga privoščil za en trenutek s kremplji ter zobmi. Od vseh strani so priletele zverjad sulice in jo prisilile v smrt na tla. Ko se je tresel orjaški lev v zadnjih izdihljajih, so zagnali divjaki ponovni gromoviti krik veselja ter navdušenja in vsak je še skušal umirati čega prebosti s težkim orožjem.

Od tedaj, ko se je pripravil lev za naš skok, do usmrtnitve je preteklo ne 30 sekund, a te so bile polne največje nape-

tošti in prezira smrtne nevarnosti.

Kakor že omenjeno, je enega lovca zver precej obgrizla ter razpraskala, a kljub bolečinam ni kremžil obraza in ni stokal pri obvezovanju.

Drugi dan sem jaz (Nemec) z lahko-

to ustrelil levinjo. Oba mladiča sta pobegnila neznano kam.

Wadžaga pleme je nagradilo neustrašne lovce z 10 kravami, katere so odgnali proti svoji naselbini med radostnim krikanjem.

Uredba o cestarjih in cestnih nadzornikih.

Gradbeni minister Savkovič je izdal na podlagi člena 26 cestnega zakona uredbo o cestarjih in cestnih nadzornikih.

S to uredbo so podrobno določene dolžnosti cestarjev in nadzornikov cest.

Nova in važna določba je, da cestarje ne imenuje več ministrstvo, temveč šefi gradbenih sekcij. Na ta način se je naredilo konec stari praksi, da so bili imenovani za cestarje neuporabni ljudje, ker bodo gradbene sekcije pač dobro poznale ljudi, pa bodo tudi mogle vršiti kontrolo nad delom cestarjev. Ta kontrola je odslej tudi njih dolžnost in gradbene sekcije imajo pravico, da slabe in nemarne cestarje odpuste brez vsake formalnosti.

Za cestarje bodo imenovani mladi ljudje, v starosti od 23 do 30 let. Prednost imajo oni, ki so dovoršili cestni tečaj, ki so bili železniški čuvaji, nadalje zidarji in oni, ki so služili pri inženjerskih četah v vojski. Začetna plača za cestarje znaša 500 Din mesečno in se zviša potem na največ 900 Din.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 25. majnika so pripeljali špeharji na 28 vozeh 64 zaklanih svinj, kmetje 4 voze krompirja, 1 voz čebule, 16 vozov sena, 8 voz otave, 4 voze slame in 6 vozov škopa. Na mariborskem trgu so se že pojavili črešnje. Svinjsko meso je bilo po 15—27.50 Din, krompir 1.50—2, čebula po 4, seno 80—100, otava 140—180, slama po 80—90, 1 škop 1.50—1.75 Din. Cene živinski krmi so se dvignile. Pšenica je po 3, rž 2.75, ječmen po 2.50, oves 1.50—1.75, kuzuza 2.50—3, ajda 2, fižol 5—7, proso 3, grah 12 Din. 1 letošnja kumarca stane 10—20 Din. 1 kokoš 40—45 Din, par piščancev 55—85, puran 70—140, domači zajec 10—50, kozlič 75—130. Kislo zelje je po 5 Din, kislja repa 2, glavната solata po 12 Din. Črešnje so po 20 Din, suhe slive po 10—12 Din. Mleko je po 2.50—3 Din, smetana po 12—16, surovo maslo po 36—40 Din, jajca po 1—1.50, med po 20 Din.

Na mariborski svinjski sejem dne 24. maja je bilo pripeljanih 344 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad po 100—125 Din, 7—9 tednov 225—250 Din, 3—4 mesece 350—450 Din, 5—7 mesecev 450—550 Din, 8—10 mesecev 550—750 Din, 1 leto 1000—1200 Din, 1 kg žive teže 10—12.50 D, 1 kg mrtve teže 16—17 Din, 1 koza komad 300 Din. Prodanih je blo 285 prašičev in 1 koza.

★

Gospodarska obvestila.

Trošarina na vino. Frančiškanski provincial v Mostaru p. dr. Mandič je v zvezi z mostarskim načelnikom Ljubomirjem Kruljem posredoval pri mini-

strstvu financ radi znižanja trošarine na vino za Hercegovino. Posledica nove trošarinske doklade bo ta, da se bo cena grozdju, odnosno moštu znižala za 1 do 2 Din, kar pomenja propad za kmetske vinogradnike ter onemogočuje nadaljno obnovo vinogradov na ameriški podlagi. Razlogi, ki jih je navedla hercegovska deputacija v Beogradu, veljajo več ali manj tudi za naše kraje. Trošarina na pivo se je znižala, došlo je tudi znižanje trošarine na žganje. Kdaj bo sledilo znižanje državne trošarine na vino?

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš priredi v nedeljo dne 9. junija v dvorani Vinarske in sadjarske šole poučno predavanje o zatiranju trsnih škodljivcev in boleznih. Začne se ob 9. uri dopoldne. Predaval bo imenovaneva zavoda strokovni učitelj gospod Fr. Vojsk. Predavanju sledi prost razgovor o predmetu, ki je baš zdaj velevažen. Podružnica vabi k predavanju poleg svojih članov tudi nečlane, ki so ali vinogradniki ali pa opravljajo vinogradna dela. Zlasti mladina naj ne zamudi prilike, da sliši o predmetu, ki se bo temeljito razpravljalo, pametne nauke.

★

Perutninarski kotichek.

Perutninarski sestanek. Prihodnjo nedeljo dne 2. junija, se vrši ob treh popoldne sestanek gospodarjev in gospodinj iz Razvanja in Hoč v razvanjski šoli. Na tem sestanku se bomo pogovorili o potrebi, pomenu in važnosti perutninarske podružnice, ki naj bi se

ustanovila za Razvanje z bližnjo okolico. Komur je za napredek perutninarstva, naj se zanesljivo udeleži tega zborovanja. Priglasilo se je baje že 18 gospodarjev in gospodinj za ustanovitev omenjene podružnice, ki naj bi bila prva v Sloveniji. Na delo tedaj, ker res nobni so dnevi, a delo in trud nam ne bo blagoslovi! — Živinozdravnik Pirnat.

Perutninarski kotichek. Vsled obilnega deževja je letos rast kopriv silno bujna. To zelišče, katerega se mladi in stari ljudje kaj radi ogibljejo, je posebno ceniti naučila dolgotrajna svetovna vojna. V tem času, ko je vladalo splošno pomanjkanje žitne hrane tudi za perutnino, se je namreč preiskovalo v gospodarsko naprednih državah listje mnogovrstnih rastlin glede redilne vrednosti, seveda tudi listje svežih kopriv in koprivjega sena. Ugotovili so pri teh preizkušnjah, da ima koprivje seno v 100 kg 15.7 kg beljakovin in 62 kg škrobnih vrednot. Prav visoko torej presega koprivje seno glede redilne vrednosti proso, ajdo in oves ter dosega celo ječmen. Listje koprive se zbira ob lepem vremenu, posuši in stlači v vreče ali tako shrani v suhem prostoru. Ker bo šlo tudi letos na stotine kopriv v izgubo, ako jih ne zberemo, posušimo in shranimo ob pravem času, prav toplo priporočam našim gospodinjam perutninaricam, naj ne zamudijo ugodne prilike in se oskrbijo za prihodnjo zimo s primerno zalogo koprivjega sena. Kokoške jim bodo poplačale to skrb ob času, ko bodo imela jajca na trgu najvišjo ceno. Kako je krmiti s koprivjim senom, o tem bo sledil pouk ob priliki. — Živinozdravnik Pirnat.

★

Čebelarški kotichek.

Nestalno in bolj hladno kakor toplo vreme ovira razvoj čebelnih družin. Smo že pozno v maju, ko bi morali biti panji močni, satniki v celoti zaleženi, in ko bi čebele morale že davno rojiti, a imamo povsod zastoj. Dolga zima, oziroma pozna pomlad je tudi čebelicam škodovala.

V maju se večkrat pokaže pri čebelah posebna bolezen, imenovana brezletnost. Čebele tekajo pred čebelnjakom semtertja, se ne morejo dvigniti od tal, čeravno silijo s krili in poskakujejo s celim telescem kvišku. Nekaj časa skačejo, polagoma se utrudijo, le še lezejo, končno pa pomrjejo. Brezletnost se pojavi skoro gotovo vsled slabe hrane, spridenega povžitega medu, ter posebej še radi povžite pokvarjene obnožine. Pomagati skušaj na ta način: panju dajaj po več dni zaporedoma nekoliko toplega, redkega medu. Večkrat pomaga tudi, da vodo v koritcu pred čebelnjakom, kamor hodijo čebele pit, nekoliko osoliš.

Ako imaš roje, pazi, da jih vtakneš v čiste in osnažene panje! Dobro bode, da daš roju ne le praznih, neizdelanih satnikov, ampak tudi že dva do tri izdelana satnika, da more roj spraviti na varno to, kar je prinesel seboj iz plemenjaka. Poznejšim rojem je dobro dodati že več izdelanih satnikov, da se tako hitreje razvijejo.

Če se bo vreme držalo in če se bodo čebelne družine lepo razvijale in napredovale z delom, skrbi, da jim pravočasno razširiš vališče in da jim priskrbiš dovolj prostora za stavbo. Ako so čebele že vse vališče zastavile, odpri jim medišče, da jim daš priliko za večji razvitek in večjo pridnost.

Pazi, da tudi sedaj ne trpijo čebele pomanjkanja na medu, obnožini in vodi. Tudi je priporočljivo pustiti še odejo v panjih, ker je vreme še jako nezanesljivo.

Čebelarstva podružnica za Maribor in okolico priredi v nedeljo dne 16. junija ob 14. uri v Limbuškem dolu pri Limbušu pri čebelnjaku gospoda Živka čebelarji sestanek. Razgovarjali se bomo o raznih čebelarskih opravkih in pregledovali A. Ž. panje. Čebelarji, pridite vsi!

*

Uspeh letošnje pozne rezi.

Večina vinogradnikov je letos, ne oziiraje se na prizadete škode po mrazu, rezala ob navadnem času, kadar so dopuščale vremenske prilike in z malimi izjemami na običajen način.

Na podlagi najnovejših izkušenj je bila to popolnoma zgrešena pot (seveda tam, kjer so bila očesa od mraza uničena), kar se iz gospodarskega stališča nikakor ne more odobravati. O tem se je že marsikateri vinogradnik lahko prepričal na lastne oči v vinogradu oblastne vinarske in sadjarske šole v Mariboru in drugod, kjer se je vršila rez šele v prvi polovici maja. Tako pozna rez, ko so že pognali do 10 cm dolgi poganjki, je nudila marsikaj zanimivega in poučljivega za bodočnost ter se je seveda izvršila z največjim uspehom. Izkazalo se je, da je pozna rez bila letos edina rešitev, s katero rezjo smo si najuspešnejše pomagali v tako kritičnih časih, kot smo jih ravno letos doživeli. Letošnja pozna rez je jasno dokazala, kako napačno so storili oni, ki niso kljub nasvetom vinarskih strokovnjakov z rezjo počakali. Razumljivo je nam, da dostikrat pameten nasvet kakkega strokovnjaka sam na sebi težko prodre, še težje pa, če se pojavijo tukaj nepoklicani elementi, ki delajo med ljudstvom samo zmedo in povzročajo gospodarsko škodo. Da je gori omenjena trditev resnična, naj nam služijo v pojasnilo stvarna razmotrivanja uspeha letošnje pozne rezi.

Kakor je bilo na podlagi obširnih preiskav dognano že v zgodnji spomladi, je znašala povprečna pozeba očes glavnih sort (iz raznih krajev marib. oblasti) okroglo 60%. Pri ponovni preiskavi (ob času rezi) se je pokazal približno isti rezultat. Zanimiv slučaj pri omenjeni pozebi je bil ta, da so očesa na različnih mestih rozge različno trpela. Največ so trpela očesa v sredi rozge, ki sploh niso pognala, dočim so očesa na spodnjem in zgornjem delu rozge ostala več ali manj nepoškodovana. Nadalje se je opazilo, da so očesa na tankih, slabo razvitih rozgah ostala popolnoma zdrava. In ravno te rozge, ki bi se sicer pri normalni rezi ob navadnem času odstranile, so v mno-

gih slučajih rešile celi trs. Drugače pa je bilo z ostalimi očesi na močno razvitih rozgah. Čim bolj bohotno so bile rozge razvite, to so one, ki bi se običajno narezale v locne in reznike, tem manj očes se je na njih našlo. Posebno zanimivo je dejstvo, da so v mnogih slučajih ostala vrhnja očesa zdrava. Vsled tega se je morala rez na čisto po seben način izvajati. Tako se je pri rezi puščalo toliko živih očes, oziroma mladice (bodisi v obliki locnov, reznikov ali čepov), kolikor je to bilo potrebno za uspešno rast in tudi za prihodni donos. Na ta način so se ohranili trsi pri življenju, rešil se je potreben les že za prihodnje leto pa tudi letošnji pridelek vsled tega predvidoma ni bil tako hudo okrnjen.

Trditev, da bo trs vsled pozne rezi močno oslabil, je popolnoma napačna in neutemeljena. Dokaz: Ako odrežem kos rozge (pred vegetacijo), ki ima zdrava očesa, jo položim v posodo z vodo (lahko tudi v destilirano vodo) in postavim v topel prostor, bom opazil čez nekaj časa do 10 cm dolge poganjke. Ravnotako se opazijo poganjki pri predolgo siljenih cepljenkah pri su-

hem cepljenju. Odkod so se vzele tukaj redilne snovi za tvorbo poganjkov, — morda iz vode ali iz zraka? Ne! To so rezervne redilne snovi, ki so nakopičene v vsakem členku rozge. V prvi dobi razvoja mladice sličejo ti členki kalečemu fižolu, ki rabi za kalitev samo vlogo in primerno toploto. Torej ni res, da bi se pri pozni rezi razvijali poganjki na račun moči celega trsa, odnosno spodnjih delov trsa; saj v prvih početkih razvoja poganjkov je to popolnoma izključeno. Splošno je znano, da zgornja očesa sicer močnejše poganjajo nego spodnja in to vsled večjega pritiska soka, ni pa rečeno, da so radi tega v začetni razvojni dobi spodnji deli na redilnih snoveh prikrajšani.

Omeniti še moram, da je solzenje pri pozni rezi skoraj popolnoma izostalo. Le tu in tam v nižjih legah so se komaj pokazali znaki solzenja, seveda brez vsake škode za trto, ker to ni nikakoli mežga ali kri, kot si nekateri nestrokovnjaki predstavljajo, ampak je skoraj čista voda, ki jo je zemlja, odnosno vinska trta do sedaj, hvala Bogu, v zadostni množini imela vsled zadostnih padavin na razpolago. N. J.

NAŠA DRUŠTVA

Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico poroča romarjem v Rajhenburg, da se romarski vlak odpelje iz Maribora ob 9. uri dopoldne. Vožnja stane z izkaznico 50 Din iz Maribora tja in nazaj. Ponovno opozarjamo, da se udeleženci sprejemajo najpozneje do 15. junija. Prijave sprejema predsednica gospa Katarina Bauman, Maribor, Cvetlična ul. 23.

Maribor. Življenje ni praznik, ampak dolg defaen dan, ta izrek hoče udeleževati v organizatoričnem delu Poselska zveza, ko nam v teku enega dneva v drugič hoče zopet pokazati v poučnem igrokazu »Sv. Notburga« svojo umetnost. V ložje razumevanje bode predavatelj v kratkem obrisu pred vpriporitvijo označil snov igre. V nedeljo dne 2. junija ob štirih popoldne vsi v Zadružno banko!

Grušova pri Sv. Petru pri Mariboru. Tuk. orlovski odsek priredi v nedeljo dne 9. junija prvi velik telovadni nastop s sledečim sporedom: ob deseti uri sv. maša v grušovski kapeli, po sv. maši zborovanje pri kapeli. Popoldan ob dveh večernice, ob treh javni telovadni nastop, nato prosta zabava s šaljivo pošto. Bog živi! — Odbor.

Sv. Lenart v Slov. goricah. V nedeljo dne 2. junija priredi orlovska družina akademijo v proslavo 500letnice device Orleanske. Prijatelji orlovske misli, pridite v obilnem številu, da se dobro spoznamo in znova navdušimo za narodno in versko prosveto. Bog živi! Odbor.

Verzej. Dekliška zveza priredi na nedeljo Srca Jezusovega dne 9. junija v Marijanišču lepo proslavo v čast božjemu Srcu s slavnostno akademijo, govorom in igrama »Studenec milosti« in »Zmaga ljubezni« v štirih dejanjih. Vabimo k obilni udeležbi!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Kdor še ni videl igre »Miklova Zala«, naj pride v nedeljo dne 9. junija v Društveni dom, kjer jo Kat. izobraževalno društvo ponovi popoldne po večernicah ob pol štirih. Igra je vredna, da jo pridete pogledat od blizu in daleč; ne bo nobenemu žal, to lahko vsak vam pove, kdor jo je že videl.

Proda se novi sod, ki drži 1454 litrov, po 150 Din: Ig. Smontara, Maribor, Magdalenska ulica 15. 609

DOPISI

Maribor. Zadnjič smo poročali o nesrečni smrti gospe Tavčar. Nekaj dni potem je umrl oče Ivan Tavčar, star skoro 90 let. Rajni je bil rodom iz Gorenjske. Bil je v sorodu s škofom Jegličem. Ljubeznjivemu starčku, ki je bil glo bokoveren katoličan in naše gore list, svetila nebeška luč! — Nekaj posebnega je za Maribor in okolico nov veliki avtoomnibus, ki si ga je omislil gospod Franc Senekovič, lastnik avtopremeta na progi Maribor—Gornja Kungota—Sv. Jurij ob Pesnici—državna meja. Vožilo je najlepše in najbolj moderno, kar smo jih videli v teh krajih. Razdeljeno je na dva razreda. Sedežev ima 29 in je dolgo nad 7 m. Po zimi bo tudi kurjeno in ima tudi dobro razsvetljavo. S tem avtoomnibusom lahko napravijo tudi razna društva izlete, ker ga daje lastnik na razpolago, ako se mu par dni prej javi. — V Rogaško Slatino vozi sedaj ob nedeljah mestni avtoomnibus. Iz glavnega kolodvora vozi vsako nedeljo in praznik zjutraj ob 7. uri. Zvečer pa odhaja iz Rogaške Slatine ob 19. in prihaja v Maribor ob 21. uri. — Na binkošno nedeljo je bilo letos birmenih v mariborski stolnici 671, a lansko leto 844.

Pobrežje pri Mariboru. V soboto, dne 1. junija, se vrši ob pol osmih zvečer v konferenčni sobi osnovne šole na Zrkovski cesti ustanovni občni zbor krajevne organizacije Rdečega križa. Na dnevnem redu je predavanje delegata obl. odbora iz Ljubljane in volitev odbora. — Vabi uljudno člane in nečlane: Pripravljalni odbor.

Marenberg. Ni še 14 dni po smrtni nesreči gospoda Schoberja, pa se je že ponesrečil neki zidarski delavec, ki se je dne 15. t. m. peljal proti večeru z navadnim kolesom domov na Gortino pri Muti. Zadel je namreč ob drevo za cesto in padel tako nesrečno, da si je zlomil roko in nogo. Odpeljali so ga v slovenj graško bolnico. Kolesarji in motociklisti, vozite previdno in ne tako brzo!

Sv. Ožbalt ob Dravi. Mladinski shod za versko obnovo dorasle in doraščajoče mladine s slovesno službo božjo, primernim govorom, s svečano Telovo procesijo vred se bo obdrževal za sveto leto na lepo nedeljo dne 2. junija ob 10. uri.

Slovenjgradec. Tukajšnja Hranilnica in posojilnica je kupila Karničnikovo hišo »pri Gašparju« in bo od dne 3. junija naprej uradovala v svoji lastni hiši ob pondeljkih, četrčkih, sobotah in sejmskih dnevih od pol 9. do 12. ure, ob nedeljah pa od 9. do 11. ure. S tem bo strankam zelo ustrezno; ko pa bode potrebno, bodo vsaki dan uradni dnevi.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Pri nas se giblje po naši moči in tako se gradi že dolgo zaželjena cesta: Sv. Rupert—Hrastovec. Javno zahvalo izrekamo oblastnemu komisarju, ki daje tehnično vodstvo na razpolago. — Tudi naša kmetijska podružnica je tekom enega leta napredovala s tem, da si je nabavila trijer, dve travniški brani, jedno drevesno škropilnico ter še trtne škropilnice, seveda le s pomočjo oblastnega odbora. — Nadalje se je razvila akcija za mostno tehniko. Če bo pa ista tudi nabavljena, še danes ni gotovo, ker je še več pomislekov.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Lepe so naše Slovenske gorice. Grički in ravnine so posejani s prijaznimi cerkvicami. Ob cestah in na križpotih pa stoje kapelice in križi, ki pričajo globoko vero ondrotnih prebivalcev. Tak občestni križ si je na novo omislila krščanska družina Klobasa-Mesarec v Oseku trojiške fаре. Na binkoštni pondeljek popoldne ob štirih se je vršilo slovesno blagoslovljenje. Velika množica vernikov se je zbrala pred zelo lično okrašenim novim križem. Topiči so pokali, pesem »O sveti križ, življenja luč je zadonela in pater župnik je ob asistenci slovesno blagoslovil znamenje našega odrešenja. Po slavnostnem govoru so se razlegale pete litanije pre, sv. Srca Onega, ki vse ljubi, vse blagoslavlja in za vse visi na križu. Končno so en deček in dve deklici v deklamacijah prav ljubko pozdravili novoblagoslovljeni križ, ki naj bode blagoslov in tolažba družini Klobasa-Mesarec in tudi celi trojiški župniji!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Tukaj smo obhajali prav lepo slovesnost blagoslovitve novega križa, ki ga je dala postaviti gospa Frančiška Klobasa v zahvalo. Podobe pa nam je krasno izrezal naš domačin gospod Vojteh Tacl. Vsa čast njemu za prelepo delo in skrb! Dal Bog, da bi nam bil ta sveti križ luč in ključ do nebeških vrat in blagoslov!

Sv. Anton v Slov. goricah. Dne 5. majnika, ko smo v tako obilnem številu sprémiljali zemeljske ostanke v tem letu že pri nas drugega umrlega župana k zadnjemu počitku, nam je med mrtvaškim zvonom udarjal glas gódbe na ušesa, kajti vršila se je isti dan zlata poroka I. in M. Škrobar, slednje rojene Fras, iz Brengove. Pač redka slovesnost, katere se komaj najstarejši ljudje spominjajo. Dal Bog njima dočakati še biserno poroko! — Nismo še pozabili nesreče pokojnega Valentina, je že prišla druga. Dne 8. maja so pri posestniku Ivanu Kuri v Cogetincih podirali štirje delavci stare zidane hleve. Predno bi kdo mislil, se je podrl stari zid ter pokopal pod seboj tri delavce, četrtega slučajno samo malo ranil na roki, a Konradu Klaneček pa prizadjal takšne poškodbe, da je bil na mestu mrtve. Podrl se je zid na njega s tako silo, da so mu celo čreva izstopila ter mu je zlomilo desno nogo na dveh krajih. Ponesrečeni je bil dober, zvest in zanesljiv delavec, viničar, kar je pričal njegov pogreb, katerega so se med drugimi udeležili tudi razni gospodarji kmetje, h katerim je hodil v delo. Mir njegovi duši! — V nedeljo dne 19. maja pa smo izročili materi zemlji očeta Franca Kocbeka iz Brengove. Zapušča vdovo z več nepreskrbljenimi otroki. Bodi mu zemljica lahka!

Apače. Žrebanje državne loterije v prid Blomšekove sirotišnice se je preložilo na dan 24. avgusta t. l. — Šolske sestre v Apačah.

Gornja Ponikva. Odsek Orel priredi v nedeljo dne 2. junija ob treh popoldne akademijo in obenem vzporedno igró »Orliči in drugi ptiči«. Za okrepčilo preskrbljeno, tudi so na razpolago brezalkoholne nitače.

Staranovavas na Murskem polju. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo ne priredi dne 9. junija velike tombole, ampak v nedeljo dne 23. junija. Pred tombolo bo I. podstarosta tov. Jernej Vengust imel predavanje o gasilstvu in o motornih brizgalnah, potem bodo velike vaje z motornimi brizgalnami. Med odmori prvovrstna godba in petje križevskega pevskega zbora. Kateri potrebuje dva jürja, njih lahko tukaj dobi samo za 3 dinarje, ali bicikl, kmetijski stroj, vrečo moke in velik novi sod ter še nad 500 dragocenih dobitkov, le samo sreče je treba! Gasilce prosimo, da pridejo v uniformi. Na pomoč!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Ne zdi se nam več čudno in jasno nam bo skoro vse o naših gostih požarih, ki so na koncu in malo čez mejo naše občine. Kar v par letih smo imeli v bližini precej požarov, kojih eden je zahteval tudi človeško žrtev, ubogo staro ženico. Tudi v noči od 27. do 28. aprila bi bil požar uničil gospodarsko poslopje Ivana Pintariča (Skaleka) na Bresnici, ko bi slučajno ne šel mimo graščinski logar Pivec Ivan in opazil razsvetljen skedenj. Ker je bilo že bolj pozno večer, se mu je stvar dozdevala sumljiva, šel je k bližnjemu sosedu in sta našla v skednju pri velikem kupu slame gorečo svečo, s katero je bil podtaknjen požar. Hudobni roki so oblasti že na sledu.

Gornja Radgona. Ob posvetitvi križa pri posestniku Francu Ravterju v Polici so nabrali prijatelji revnega dijaštva za Dijaško kuhinjo v Mariboru 62 Din. Vsem darovalcem najlepša zahvala!

Ljutomer. Naše Glasbeno društvo je ustanovilo v mestu prepotrebno glasbeno šolo, ki že šteje nad 80 učencev. Svoje uspehe hoče pokazati tudi občinstvu, zato priredi prihodnjo nedeljo dne 2. junija popoldne takoj po večer- nica v telovadnici osnovne šole svojo prvo javno produkcijo. Nastopijo mladi goslači, klavirski in mladinski pevski zbor. Kot zadnja točka se proizvaja »Dobro jutro« od dr. Schwa- ba z društvenim orkestrom. Vstopnina običajna. Najuljudneje vabi odbor.

Sv. Miklavž pri Ormožu. V soboto popoldne nas je obiskala silna ploha. Lilo je kot iz ška- fa. Padala je tudi toča. Škodo je trpelo žito, ki je zbito v tla in tudi sadno drevje. — V nedeljo dne 26. majnika se je poslovila od nas vpokojena učiteljica gospa Ana Trstenjak. Je malo ljudi, ki zapustijo na svojem službenem mestu tako lepe spomine kot ona. Celih 36 let je sejala v srca otrok seme zlatih nauk. Toda ni bila samo učiteljica, marveč prava mati svojih učencev in sicer stroga in mehka mati, kakor je bilo potrebno. Gospa se je tudi izven šole udeleževala in je podpirala vse dobrodelne ustanove. Med drugim je več let vodila šolsko kuhinjo. Ob odhodu (preselila se je k hčerki, ki je učiteljica pri Sv. Lenartu) ji želimo, naj še dolgo vrsto let uživa zasluženi pokoj. — V potok Libanjo je padel med igranjem otrok hčerke šolskega sluga in je zado- bil na čelo tako rano, da so ga morali peljati v ormoško bolnico.

Laporje. Po samih cvetovih udarja letos v naši fari kruta smrt s svojo brezobzirno koso. Posegla je v vzgledno hišo Bogatinovo in jim utrgala njih cvet, njih ub in nado, komaj 22- letnega sina, bančnega uradnika Ferdinanda. Rajni Ferdo je bil vzor mladenič, priden ter marljiv in obenem otroško veren, skoz in skoz vzgleden fant, ponos laporske župnije. Komaj je, po dolgih letih učenja, pričel služiti si svoj kruh, že ga je bolezen pahnila v prerani grob. Z bridko žalujočo družino, kjer je doma naš »Slovenski Gospodar«, iskreno sočustvujemo! Svetila mu večna luč! Ferdo, ne zabi nas!

Vojnik. Na binkoštni pondeljek sta prejela zakrament sv. zakona bivši načelnik Orla g. Alojzij Preložnik in gdč. Marija Vovk, vzgledna Marijina družbenica, oba cerkvena pevca in vneta delavca v naših organizacijah. Nove- mu paru želimo obilo sreče!

Vojnik. Pred kratkim je začela tukajšnja posojilnica s predelavo starega gospodarskega

poslopja, v katerem bo poleg avto-garaže ter stanovanja za šoferja še krasna telovadnica in soba za orlovsko organizacijo, katera bo za desetletnico svojega obstoja dobila potrebne prostore. Iskreno pozdravljamo delo posojil- nice ter jo vsem prav toplo priporočamo, ker je soliden in varen zavod.

Šmarje pri Jelšah. Če bode vse tako bogato rodilo, kakor so nam naši sadonosniki z bo- gatim cvetom obetali in se nam kaže v vin- skih goricah, potem imamo pričakovati zelo veselo in bogato jesen. Sam Bog nas le usliši, saj smo že tri leta imeli prazne sadonosnike in suhe vinograde ter smo zato silno potrebni, četudi ne vselej vredni. — Lansko leto smo si svojo župnijsko romarsko cerkev tako teme- ljito popravili in prenovili, da se vsakomu zdi kakor nova. V dneh 12. do 20. majnika letoš- njega leta pa smo opravili sv. misijon. Štirje gospodje od Sv. Jožefa nad Celjem in iz Ljub- ljane so ga z apostolsko gorečnostjo vodili in naše duhovno življenje temeljito prenovili. Razen le malo izjem se ga je pač cela župnija z velikansko vnemo udeleževala, o čemer nam priča do 5000 podeljenih sv. obhajil. Zato pro- simo zdaj Sv. Duha, naj nam potrdi, kar je nad nami storil, in naj nas posebno z darom moči in straha božjega varuje nestanovitnosti in verske mlačnosti ter še prav posebe obža- lovanja vredne ošabnosti in strahopetnosti pred ljudmi!

Sv. Lovrenc nad Prožinom. Stari ljudje u- mirajo! Pretekli teden je umrla na Gorici blaga, najstarejša žena Katarina Šrot, stara 88 let. Spoštovana pokojnica je bila zelo vese- le in šaljive narave ter plemenitega krščan- skega srca in dobro pripravljena na pot, ka- tero si je že mnogo let želela. Bila je velika častilka brezmadežne Device Marije, zato se je pa tudi preselila k njej po zaslužen pla- čilo v najlepšem cvetočem mesecu maju. Spa- vaj sladko, blaga mamica Katra, naj ti bo z- mrtjica lahka! Dobri skrbni hčerkici Svetlin in njeni rodbini v daljni Nemčiji pa naše srčno sožalje!

Organistovske zadeve.

Dovoljenje za polovično vožnjo na ob- čni zbor Društva organistov za marib. škofijo je že dospelo. Ta vožnja je ve- ljavna od 3. do 7. junija. Vsak naj kupi na postaji, kjer vstopi na vlak, celi voz ni listek do Celja. Na vozni list naj u- radnik pritisne mokri postajni žig. Te- ga listka se v Celju ne sme oddati, ker bo veljal za vožnjo nazaj domov. Vsak mora dobiti potrdilo, da se je občnega zbora res tudi udeležil. Kakor je bilo že razglašeno, se občni zbor vrši dne 5. junija ob pol deveti uri dopoldne v ma- li dvorani Narodnega doma. Organisti, ta dan vsi v Celje!

Listnica uredništva.

Članek o trtni pezebi v Posavju, nekaj poro- čil o vremenskih nesrečah zadnjo soboto in par za to številko prepozno došlih dopisov obja- vimo prihodnjič.

Krmilni krompir proda kg po 50 para: Josip Krempel, trgovec, Maribor, Meljska 9. 670

Kmetije, gostilne, pekarije, hiše proda Zagor- ski, Maribor, Tatenbahova ulica 19, 2. nad- stropje. 671

Ugodno na prodaj prevozni stoječi bencin mo- tor od 4—6 HP, cena 5500 Din, v mojem mli- nu na ogled v pogonu. Alojz Kocbek, mli- nar, st. Gora, Sv. Jurij ob Ščavnicah. 673

Zajamčene kose, brusne kamne in srpe kupite najbolje pri Josipu Jagodič, Celje, Glavni trg. Zaloga trboveljskega portland cementsa, železnine za pohištvo in stavbe. Vodne žage in pile. Pocinkana pločevina. Špecerijsko blago. Nakup kuhanega masla. 672

ZA RAZVEDRILO

Kako trgujeta cigan in žid? Graščak je gledal pri oknu, kako je prodal cigan konja židu. Bil je radoveden, kateri je prekanil drugega. Poklical je k sebi najprej cigana in ga uprašal: »Kaj si prodal židu?« — Cigan odgovori: »Prodal sem mu konja.« — »Za koliko?« — »Za 1000 dinarjev.« — »Ti bedak ti, ciganski«, ga nahruli graščak, »kako si mogel dati konja za 1000 dinarjev?« — Cigan nekoliko pomisli in odgovori: »Gospod, konj je šepav.« — Nato pokliče graščak k sebi žida in mu reče: »O ti prismojeni čifut, kako si pa mogel kupiti konja, ki šepa?« — »Konj ni šepav«, odgovori žid, »on je le slabo podkovan in radi tega šepa.« — Graščaku se je zdela cela kupčija sumljiva in pokliče ponovno cigana in ga nagovori: »Teslo nerodno, tvoj konj ni šepav, šepavost se mu vidi, ker je zakovan.« — »Dragi gospodar«, se izgovarja cigan, »jaz sem konja radi tega slabo podkoval, da kupec misli, konj baš radi tega šepa, ker je zakovan.« — Graščak se je obrnil še do žida z besedami: »Ti si prava prismoda židovska, konj resnično šepa, a je samo radi tega zakovan, da si ti domišljaš, da šepuri radi tega.« — »Naj bo kakor hoče«, se odreže žid in reče: »Jaz sem izplačal ciganu za vsak slučaj ponarejeni tisočak.«

En Francoz, en Nemec, en Anglež in en Hrvat so se podali v Afriko, da bi tamkaj spoznali natančneje slona. — Francoz je ostal v Afriki 7 tednov, ko se je vrnil, je raznesel po časopisju sijajen članek pod zaglavjem: »Slon in njega ljubezen.« Nemec je ostal z doma tri mesce in obelodanil razpravo: »Slon v gospodarskem in socialnem pogledu.« Anglež je objavil knjigo o trgovini s slonovo kostjo. Hrvat se je istotako mudil v deželi slonov nekaj mescev in objavil po povratku knjižico z naslovom: »Slon in hrvatsko uprašanje.«

Odškodnina. V gozdu sta podirala dva delavca drevesa. Nesreča je hotela, da je izpodsekano drevo padlo na enega in ga ubilo na mestu; drugi je še pravočasno odskočil in se rešil. Nekoliko tednov po smrtni nesreči se srečajo žene teh dveh delavcev na potu, pa je uprasha ona, koje mož je ostal pri življenju, vdovo: »Ali si prejela odškodnino?« — »Kako ne? Pet tisoč dinarjev!« odgovori vdovica. — »Joj meni, koliko? Ta telebasta neroda od mojega moža je moral baš v tako ugodni priliki skočiti na stran!«

Židovski verouk. Židovski duhovnik upraša v šoli: »Kedo mi zna povedati, kaj so napravili oni trije mladeniči, katere je zaukazal vreči v ognjeno peč kralj Nebukadnezar?« — Mali židek dvigne roko. — Židovski katehet: »No, torej govori, mali!« — Učenec: »Švicali so!«

Čegav je otrok? V večji vasi je koval cigan pod drevesom ob kraju ceste žreblje, a poleg njega je sedel čisto

nag ciganček. — »Ali je to tvoj otrok?« ga upraša mimoidoč kmet. — »Sirotle ubogo, nima očeta in ne matere, le jaz mu skrbim za obleko«, se je odrezal ciganski kovač.

Kmet je menjal v banki 1000 dinarjev. Blagajnik mu pravi, naj denar takoj in točno prešteje, ker na poznejšo pomoto se ne morejo ozirati. Kmetič šteje, a se je uštel že pri prvih 10 komadih. Začne šteti ponovno in našteje z muko 60. Tedaj ga zapusti potrpežljivost in reče blagajniku: »Naj vzame zlodej vse skupaj! Kaj se bom mučil še dalje. Ker je štimalo do 60, bo najbrž tudi do 100!«

Davek in molitvenik. Nekje v hrvatskem Zagorju je šla Hrvatica k zgodnji sv. maši. Ker je videla, da ima vsaka soseda molitvenik, tudi ona ni marala brez njega v cerkev. V jutranjem mraku je zgrabila mesto molitvenika davčno knjižico. Ženka moli v cerkvi in gleda v knjižico. Sosed, ki je stal tik za njo, jej pošepne: »Joj, draga kuma (botra), koliko ste vi dolžni!« — »A kako vi to znate?« — »Kako zlodja ne bi vedel, ko pa držite v roki davčno knjižico?« — »Kaj čete, dragi kumek? Tega vsega je kriv moj stari mulec. Jaz sirota v temi nisem mogla videti, da je pozabil teslo doma davčno knjižico, a odišel plačat davek z molitvenikom!«

Čitajte „Slov. Gospodarja“

Šepavi in zdravi zločinec.

V večjih bankah v mestih so po kletih posebne blagajne, kamor shranjujejo stranke proti plačilu: dragocenosti, nakit, prstane itd.

Ena največjih londonskih bank ima cele hodnike podzemeljskih shramb. Ravnatelj banke je imel kot višjega uradnika sorodnika Jakoba Smith, kateremu je zaupal ključne in nadzorstvo nad shranjenimi zakladi. Smith se je izkazal vrednega zaupanja skozi deset letja.

Kakor pričajo danes priznanja Smitha pred sodiščem, je mož sklenil že leta ter leta naprej, da si bo privoščil milijonsko poneverbo, s katero bo živel razsipno ter brezskrbno. Da bi zločin zabrisal in naravnost izključil zasledovanje ter izsleditev, se je posluževal skozi leta te-le prevare:

Jakob Smith je bil pri vstopu v banko službo lepo oblečen, brhek, mlad mož, katerega je bilo videti po vseh zabaviščih. Iz neznane vzroka je začel zanemarjati poprej tolikanj negovano zunanost. Pustil si je rasti mustače in brado, lase je nosil kuštraste, potikati se je začel po beznicah in najrajši je taval ob prostih urah okrog sam. V uradu je bil točen, vesten in njegova sprememba v načinu življenja ni vzbudila pri predstojnikih niti najmanjše nezaupnosti.

Smith je še zbolel, ležal dalje časa, in ko je vstal iz bolniške postelje, je bil čisto švajdravih nog in se je moral posluževati pri hoji palice ter berglje.

Od nekdanjega zastavnega Smitha je preostal po letih bradat, zanemarjen in beraško šepavi čudak, ki je živel med

»Flugs« patentirane kose s kosirjem. Zahtevajte prospekte in navodila brezplačno. Iščem zastopnike in prodajalce v vsakem kraju proti visoki proviziji. Generalno zastopstvo za SHS: Josip Videmšek, Maribor, Koroščeva ulica št. 36. 631

Vremenski vsevedež pove vreme za 18 do 24 ur naprej. Ako pošljete 25 Din po položnici št. 14.263 ali v znamkah, Vam ga dopošljemo poštne prosto. Ob enem bomo priložili poljubno knjigo, ki si jo Vi lahko izberete in sicer eno izmed sledečih: Fantič, Slovensko dekle, Prepevajte, Pojte, Boj in zmaga, Palček Potep, Prijateljčki v ugankah, Pozdrav iz domovine, Sadjarčki, Dina-mit in antidinamit. Naročite takoj, da ne bo prepozno! — Brezalkoholna produkcija Ljubljana št. 15. 543

Marsikdo se je že kesal, ker ni takoj naročil vremenskega vsevedeža, ki pove vreme za 18 do 24 ur naprej. Čemu tudi Vi odlašate? Pošljite 25 Din po položnici št. 14.263 ali v znamkah, pa Vam ga dopošljemo poštne prosto. Ob enem bomo priložili poljubno knjigo, ki si jo Vi lahko izberete in sicer eno izmed sledečih: Fantič, Slovensko dekle, Prepevajte, Pojte, Boj in zmaga, Palček Potep, Prijateljčki v ugankah, Pozdrav iz domovine, Sadjarčki, Dina-mit in antidinamit. Naročite takoj, da ne bo prepozno! — Brezalkoholna produkcija, Ljubljana št. 15. 544

ljudmi le še v uradu, sicer pa samotaril in bil znan kot skopuh posebne vrste.

Nad 10 let je preživel Smith prav za prav ločeno od družabnega sveta. Po toliko letih so naenkrat izginili bančni podzemeljski zakladi in z njimi vred tudi pohabljeni Jakob Smith.

Milijonska in milijonska poneverba je posebno presenetila ter ujezila bančnega ravnatelja, ki je dal vse na Smithovo poštenost in s katerim je bil zvezan še po sorodstvu. Ravnateljstvo je razpisalo posebno visoke nagrade na izsleditev zločinca.

Na stotine detektivov se je lotilo odkritja poneverbe, a vsi tozadevni poiskusi so se izkazali zaman. Šepavega Smitha ni bilo v nobenem večjem mestu.

Minuli sta dve leti po poneverbi, časopisje že ni več pisalo o pretkanem uzmoviču, ki je znal zabrisati za seboj na uprav celem svetu vsako sled.

Te dni je buknila v angleški prestolici v Londonu v javnost vest: Jakob Smith se je javil sam sodišču, priznal zločin ter podal sledečo zanimivo izpoved:

Na ogromno tatvino se je pripravil najmanj 10 let na način, kakor smo ga opisali zgoraj. Vse je poznalo le samo kruljavega ter zaraščenega Smitha, ki razven v uradu ne obuje z nikomor. Ker je užival neomajeno zaupanje ravnateljstva, je lahko začel z večjimi poneverbami že precej mesecev pred pobegom. Ko se je polastil glavnega dela zaupanih mu dragocenosti, tedaj se je na skrivaj skrbno obril, glizdalinsko

preoblekel, pognal v kot palico z bergljo vred in se kratkomalo čez noč prerodil v: elegantnega, popolnoma zdravega ter brhkega lahkoživca. Z milijoni se je preselil v prerojenem stanju iz Londona v Pariz. Policija je bila dan in noč na tekanju za šepavim, zaraščenim in čudaškim Smithom, ki pa se je gibal zdravih nog in v čedni obleki povsem mirno in v najboljših ter najbolj premožnih pariških krogih. Kot kralj Salomon v svojem bogastvu, si je privoščil tudi Jakob Smith vso razkošnost ter vsak užitek.

Minuli so meseci brezskrbnega rajanja ter uživanja, ko je zadela lahkoživca ter razsipnika — preganjalčeva roka.

Ravnatelj okradene londonske banke je predobro poznal navade ter razvade svojega nepoštenega sorodnika. Proti nagradi so se pojavili pred vsemi kino- in gledališkimi predstavami po večjih mestih pozivi: »Pazitel Najbrž je z milijoni pobegli Smith ravno pri tej predstavi. Poglej si dobro svojega soseda, če se morda ne praska z roko po glavi kakor Smith, ali ne potrplje z levim očesom kakor ta pretkanec!«

Pozivi so se ponavljali skozi mesece ter mesece in oropali Smitha živčnega miru ter ravnotežja. Pri koliko predstavah je bil, ko je čital na lastne oči, kakim razvadam, kakim zunanjevidnim gibljajem je bil udan. Nehote se je popraskal za ušesom, ko je čital na platnu kino-odra, da je bil ponarejevalec Smith udan tej navadi. Nekaka notranja sila ga je tirala od enega nočnega zabavišča do drugega in povsod isto zasledovanje. Postal je živčno razdražen in se začel tresti od bojazni, da bi ga kaka nerodna kretnja, nasmeh ali praska ne izdala. Pariz mu je postal neznosen in radi tega se je preselil v London. V domači prestolici povsod isto neznosno zasledovanje ter preganjanje s peklensko pomočjo neprestanih pozivov.

Jakob Smith je živčno že tako onemogel, da se ni upal več nikamor v javnost, ampak se je skrbno zaklepal

med štiri stene. Tudi samota ga ni ozdravila, ampak mu razburkala živčevje do neznosnosti. Dobro se je zavedal, da se je prelevil radi bogzna likostokratnega čitanja lastnih navad ter razvad v takega čudaka, da se je po cele ure praskal, kjer bi se ne smel, štoral po nosu, mežikal, kašljal itd.

Telesno in duševno stanje sta se mu razpalila do obupnosti in stal je pred razpotjem: ali v prostovoljno smrt, ali se javi sam sodišču in s tem pomiriš vest ter obenem tudi živce.

Poneverjenih milijonskih svot ni mogel več uživati, tičal je iz strahu pred izsleditvijo mesece v prostovoljno izbranem zaporu. Noč in dan nemir in neprestane kretnje v po pozivih naučenih razvadah.

Jakob Smith se je rešil te dni sam iz obupnega položaja s samoovadbo in z izpovedjo, kako ga je pritirala z vso silo do tega koraka originalna preganjalčeva roka, grizeča vest ter peklensko mučno živčno stanje. Londonška javnost pričakuje z vso velikomestno nestrpnostjo ter radovednostjo obravnave ter sodbe nad zločinom Jakoba Smitha, ki je bil tako pretkano zasnovan, se je posrečil, a je prišel tudi zanj bridek obračun.

Rogaška Slatina najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Najuspešnejše in ceno zdravljenje v maju, juniju in septembru! Zahtevajte prospekte! 344

**5 mesecev na Palma
namesto
2 meseca na usnju**

Vse ... !!! Cas !!! !!! Denar !!!
!!! Zasluzek !!! !!! Ves ... !!!
2 !!! !!! 5 !!! !!! !!!
namesto 2 !!! !!! !!!
!!! Denar !!! !!!
Vse ... !!!

... En klic je danes odločujoč
... Cas je denar, denar je moč
... Delovni čas zaslužek nudi

Štedljivost je dobiček tudi
Kar mesto dveh pet mesecev arži
Prihrani denar in mesce tri.

PALMA

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala
B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Druge pomoči ni bilo, prisiljeni smo bili, guvernantni odpovedati službo in jo brž ko mogoče spraviti od hiše. In reči moram, da je moja žena, ki ima dekle sicer zelo rada, vso zadevo rešila res z veliko obzirnostjo ter obenem čisto pravilno. Poklicala je odgojiteljico pred sebo, ji povedala, kaj se o njej govori in da tako govorjenje škoduje ugledu hiše in družine, da ji je sicer jako žal, pa da ji mora odpovedati. Tekom 24 ur da mora hišo zapustiti.

Gospodična Vaillant je bila vsa potrta. Jokala se je in prosila ženo odpuščanja, zaklinjala se je pri vsem, kar ji je bilo sveto, da ji še na misel ni prišlo, storiti kaj hudega ali napačnega, da ni hotela nikogar zapeljivati, da je glede Lavernayevega obnašanja popolnoma nedolžna itd. Noči da so tako lepe in zrak tako mehek in prijeten, šla je ven na oddih in na sprehod. kadar

ni mogla spati, in je za kako uro posedavala in sanjnila med drevjem. Priznala je, da je Lavernay parkrat prišel za njo, zelo jezna da je bila nanj in da ga je okregala in nagnala. In nikdar, nikdar več da se ne bo zgodilo, tako je prisegala. Ženi, samo topot naj ji še odpusti in naj je ne požene od hiše, ki ji je postala druga domačija, in od Ernesta in Adele, ki ju ljubi, kot da sta ji brat in sestra.

Pa soproga se ni dala preprositi. Morebiti je čutila, da je tolika nevednost v takih zadevah in o tem, kar se spodobi za dobro vzgojeno dekle, vendarle nekoliko težko verjetna, morebiti se je gospodična Vaillant le malo preveč in preburno zagovarjala in preveč nasilno prosila, skratka, bila je slejkoprej neizprosna in četudi ni vstrajala na svoji prvotni zahtevi, da mora dekle tekom 24 ur iz hiše, ji vendar ni dovolila, da bi smela za trajno ostati.

Pogodili sta se, da bo šla z zadnjim dnem meseca. Toda če bi se le samo še enkrat preglašila, bi morala tekom ene ure zapustiti hišo.

Vse to se je zgodilo točno pred štirinajstimi dnevi, je pravil gospod Leblanc h koncu svoje povesti, »in lahko vam rečem, da je od istega dne gospodična Vaillant pravi vzor vnete in

Izšel je I. in
II. zvezek!

Res niste še na-
ročili

**Karl Mayeve
knjige?**

Ne čakajte, dokler
se še dobi. Nad
1000 knjig že raz-
prodanih, ostanek
bo kmalu! Pišite
Tiskarni sv. Cirila
» Maribor.

Dekleta, ženske in moški

cenijo dobri učinek, že 32 let preizkušenih proizvodov: Fellerjeva Elsa-pomada za obraz ter zaščito kože, za negovanje obraza, vrata in rok, proti solnčnim pegam, sojdecem itd., nadalje Fellerjeva Elsa-pomada za rast las, za kožo glave, proti prhljaju, izpadanju las itd. — 2 lončka ene ali po en lonček od obeh pomad franko po pošti pri vnaprejšnjem pošiljanju 40 Din pri lekarnarju FELLER, STUBICA DONJA, Elzatr 341. Hrvatska. Ako se pošlje 48 Din vnaprejšnjem, se priloži še eno Fellerjevo milo zdravja in lepote »ELSA«.

Pšenična kava.

Vidrove kave, ki jo je pred vojsko razpošiljala tudi v Slovenijo češka tvrdka Vidra iz Prage, se še marsikdo spominja. Vidra je tudi izdajal znani časopis »Domači prijatelj«. Vidrova kava je pšenična kava in še sedaj zelo priljubljena na Češkem, a v Jugoslavijo se radi visoke poštne in carine ne pošilja več. V Beogradu se izdeluje po isti metodi kod Vidra na Češkem pšenična kava »Java«. Bivši naročniki Vidrove kave v Jugoslaviji bodo brez dvoma radi naročevali »Java« pšenično kavo, ker vedo, kako izvrstna je pšenična kava.

Pšenica je najzlahtnejše žito, je bolja nego ječmen ali riž.

Iz pšenice se dela najboljša moka, najboljši kruh in tudi najboljša kava. — Kava iz pšenice je boljša nego iz ječmena ali riža.

»Java« pšenična kava je žgana iz lepe banaške pšenice po preizkušeni moderni metodi.

»Java« pšenična kava je izvrstna, zelo redilna, izdatna in zelo okusna.

»Java« pšenična kava ne razburja živcev in srca, temveč krepi telo in duha. Je primerna zdrava hrana za otroke in odrasle, za slabotne in čvrste, za duševne in telesne delavce.

»Java« pšenična kava je zelo okusna ter jo z užitkom pije vsak, tudi tisti, ki sicer ne mara kave.

»Java« pšenična kava je zelo izdatna, se je ne sme preveč zakuhati in je torej zelo poceni. Razumna, štedljiva gospodinja uporablja torej le »Java« pšenično kavo.

»Java« pšenična kava ima okus kakor prava kava. Za otroke se kuha sama, za odrasle tudi sama ali pa kot pridatek k pravi kavi.

»Java« pšenično kavo razpošiljamo po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje, ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštino plačamo mi.

Vsakemu 5 kg zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo pridana lepa skodelica za kavo.

Če hočete piti res dobro kavo in poceni, naročite »Java« pšenično kavo. Kdor poskusi, je zadovoljen in naš stalen odjemalec. Prepričajte se in naročite »Java« pšenično kavo.

Priporočajte »Java« pšenično kavo svojim znancem — Kdor pridobi deset naročnikov, dobi en 5 kg paket »Java« pšenične kave brezplačno in poštne preste. 659

PRŽIONA KAFE »JAVA« K. D., BEOGRAD, Lomina 11/e.

pridne vzgojiteljice. Mirno, spodobno in tiho se od tistega časa obnaša in svoje dolžnosti izvršuje z vestnostjo, ki je ne morem dovolj prehvaliti.

Jesensko deževje je prišlo in otroka nista mogla več na sprehod po gozdih. Ostala sta doma ter se z vso vnemo poprijela knjig in gospodična se je res zgledno posvetila pouku. Ves svoj čas žrtvuje otrokom. Vzela je nase celotno opravila, ki pravzaprav niso njena dolžnost in ki so za odgojiteljico skoraj bi dejal poniževalna. Tako na primer sama pospravlja njune sobe, jima postilja, celotno njuno perilo sama pere. Prosila je soprogo, da sme te posle opravljati. Hoče si, je dejala, pregnati žalostne misli radi očitkov in ker ji je težko, da bo morala iz hiše.

Seveda sem tudi Lavernaya strogo prijel. Priznal je, da je sicer res hodil za gospodično, pa prisegal je, da brez njene vednosti in čisto zoper njeno voljo. Njegova ljubosumnost da ga je prišla, hudo da ga je skregala in mu prepovedala hoditi za njo. In tudi on se je vidno spremenil. Zdi se, da je njegova strast za dekleta že izgorela. In hvalabogu, sem dejal, spet bodo prišli mirni dnevi nazaj v našo hišo.

Roza Karlin, posestnica, Sv. Mihael št. 11, občina Sladkagora, okraj Šmarje, proda svoje posestvo, ki meri 6 oralov njiv, travnikov, kostanjeve hoste, sadonosnik, vinograd, poslopje v dobrem stanju. 658

Proda se velika visoko pritlična, podkletena hiša, primerna za gostilno, trgovino ter troje gospodarskih poslopij s prešo in okoli 14 oralov prvovrstnega posestva ob križišču 2 cest, 4 minute od cerkve, skupno ali na kose. Dalje se proda žetlarija s hišo, gospod. poslopji, prešo in 8 oralov zemlje. Oglasiti se je pri Franc Koserju v Juršincih štev. 4 pri Ptuj. 661

Prodajam zaradi selitve lepo posestvo 10 minut od glavne ceste v Paradižu pri Sv. Barbari v Haložah, obstoječe iz 4 oralov goric, sadonosnika, njive, gozda, 50 hl izbornega vina lastnega pridelka in jabolčnice. R. Mioni, poštna hiša Ptuj. 656

Za rejo slabotne in shujšane živine ter okrepitve breje in posebno mlade živine je potrebno in edino uspešno **TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO**, ki se dobi pri: **M. Težak-u, Zagreb, Gunduličeva ulica 13.** 55

Hiša z vinogradom pri Mali Nedelji, primerna za nadaljevanje gostilne in trgovine, se radi družinskih razmer prodaja. 657

Posojilnica v Slatini

vabi zadružnike na redni letni

občni zbor

v nedeljo dne 9. junija 1929 v Društveni dom pri Sv. Križu popoldne ob treh s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in pregledovalca računa.
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1928.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Poročilo o reviziji.
5. Volitev načelstva in pregledovalca računov in namestnikov.
6. Slučajnosti.

Ako ta občni zbor ne bo sklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih članov. 665

Načelstvo.

Najcenejše in najboljše mesto za nakup

usnja

in čevljarских potrebščin je trgovina usnja M. Oslag, Maribor, Glavni trg št. 17, zraven barvarne Zinthauer. 127

Jabolčnik prvovrsten prodaja Kosi, Petrovče (Mirazan). 611

Zvončni vitelj (Glockengöpel), malo rabljen, v dobrem stanu, in kosilni stroj ima na prodaj Rupert Grahornik, posestnik na Ranci, pošta Pesnica. 664

Sprejem dva močna kovaška učenca: Ivan Spolenak, Breg pri Ptuj. 655

Učenca sprejem takoj: Duha, sodar, Sv. Peter pri Mariboru. 648

Dekle z dežele ne pod 20 let, pridna in poštena, se sprejme pri J. Pisanec, pekarna, Maribor, Koroška cesta 11. 667

Viničar z 2—3 delavnimi močmi se sprejme. Dobi pripravljeno in nasajeno njivo. Posch I., Maribor, Koroška cesta 20. 663

Malo posestvo pri okrajni cesti prodaja Kmetič, Spodnji Duplek, p. Vurberg. 660

Posestvo se prodaja: zidano poslopje, njive, travniki, gozdi, 20 oralov, tik okrajne ceste med cerkvijo in šolo blizu železnice v Laporju št. 30, p. Laporje. 649

Kupim posestvo okoli 7 do 8 oralov s celim inventarjem. Naslov v upravi lista. 640

Malo posestvo se prodaja v Spodnji Hajdini 49, pošta Ptuj, pripravno za vsakega obrtnika. Cena se izve pri lastniku Franc Pukšič istotam. 666

2.

Cele četrt ure je govoril gospod podprefekt, glasno in razburjeno, da je bil h koncu ves utrujen. Mož v sivi suknji je naravnost vzorno poslušal. Nepremično je sedel, z očmi vprtimi v gospoda Leblanc, niti besedica mu ni ušla, in ko je podprefekt končal, — najbrž mu je zmanjkalo sape — ni bilo videti, da bi bila njegova pozornost le količkaj opešala.

»Sedaj pa povejte, moj dobri gospod Ferdinand,« je povzel gospod Leblanc s svojo običajno malomarno in nalahno prezirno dobrohotnostjo, »ali najdete v vsem, kar sem vam sedajle povedal, — bojim se, da sem nekoliko preveč na dolgo pravil — ali najdete na tem, pravim, kaj posebnega, nenavadnega? Mlado, lepo dekle pride v podeželsko družino, ki živi sama zase svoje vsakdanje, mirno življenje brez posebnih dogodljajev, brez pogostih tujih obiskov, pa si poišče iz dolgega časa ne ravno posebno priporočljivo zabavo in zmeša pamet vsakemu moškemu, ki ga sreča. Obrekljivi jeziki se zganejo in ljudje se začnejo meniti. Moja žena posvari deklet in tej malodane poči srce od žalosti in od obupa. Ponižno jo prosi odpuščanja, obljubi poboljšanje in se na vso moč

a samo onemu, ki zna
kmetjariti in hmelj
pro-
dal. Kupite zalo knjigo **HMELJARSTVO!** Stane Din 50, vezana
Din 60. Dobi se v **Čirilovi tiskarni v Mariboru.**

Hmeljarstvo nese,

Bolani na pljučah!

Tisoče že ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

Novi umetnosti prehranjevanja, katera je že mnoge rešila. Uporablja se lahko pri vsakem načinu zdravljenja, in pomaga bolezen hitreje premagati. Telesna teža se poveča in pljuča polagoma zapnenijo.

Resni možje

zdravstvenega znanja potrjujejo izvrstnost moje metode ter jo radi uporabljajo. Čim prej začnete s tem prehranjevanjem, tem bolje je.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere izveste mnogo koristnega znanja. Ker pa moj založnik samo **10.000 knjig zastoj**

razpošilja, pišite takoj, da boste tudi Vi med tistimi srečnimi prejemniki.

GEORG FULGNER, Berlin - Neukölln,
Ringbahnstrasse 24, Abt.: 624 648

Originalni francoski
Eclair Vermorel
je najboljša
brizgalna
na svetu.

Generalno zastopstvo:
Barzel d. d., Subotica

Zahtevajte cenik!
Dobi se povsod!

V Ivanjkovcih se dobi pri
Lovro Petovar
Ivanjkovci. 178

Dobro idoča kovačija v Mariboru z dvojnimi in 1 enotnim mehom (cilinder), vsemi potrebnimi stroji in orodjem ter velikim delokrogom se vsled smrti mojstra ugodna proda, eventualno se tudi od da v najem. Potreben kapital 30.000 Din. Ponudbe na upravo lista pod »Kovačija Gen.« 654

Krasne valovite lase

dobijo dame, gospodje in otroci
s mojo izvrstno izkušeno vodo

WELLIN.

Stalni kodrčki tudi pri mokrem vremenu. Voda je lahko uporabljiva in garantirano neškodljiva. 1 steklenica 16 Din; 3 steklenice 34 Din; 6 steklenic 55 Din. Dr. Nikol. Kemeny, Košice, poštni predal 12/L, 16 ČSR.

Mizarji!

Okas za mrtvaške rakve, tančice, zglavnike, tapete itd. nudi najugodnejše **galanterijska trgovina** **DRAGO ROSINA, Maribor, Vetrinjska ul. 26**

Mala hišica z vrtom blizu postaje v lepem industrijskem trgu, okraj Brežice, primerna za nižje sloje, se vredno proda. Dopise na upravo lista pod številko 7. 645

Zahvala.

Ob prebridki izgubi naše zlate mamice

Terezije Tovornik,
posestnice v Kladju,

nam je bilo v veliko tolažbo vsesplošno sočuvstvovanje, ki smo ga bili deležni. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so pokojno podpirali v njenem trpljenju, in vsem, ki so nam v dnevih žalosti sočutno stali ob strani. Iskrena hvala prč. gospodu Vladimirju Capuder, župniku na Planini, za spremstvo pokojne od hiše žalosti, prč. gospodu duhovnemu svetniku Jerneju Vurkelc, župniku v Št. Vidu na Planini, za vodstvo pogreba in žalni govor, konjiškimi pevci pod vodstvom gospoda organista Alojzija Križnika za težavno pot in pretresljive žalostinke, darovalcem vencev in cvetja, in vsem, ki so blago pokojnico v tako obilnem številu spremili na njeni poslednji poti. 646

Kladje, dne 13. maja 1929.

Žalujoči otroci.

VOZNI RED

veljaven od 15. maja, je izšel. Dobi se v
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane
2 Din

trudi, da bi si spet pridobila zaupanje svoje gospodarice.

Bojim ste, da ste nevoljni, češ, čemu da vas mučim in vam na dolgo in široko pripovedujem take vsakdanjosti, ki se končno pripetijo v vsaki hiši. Toda kar bi se na tej zadevi morebiti zdelo drugemu človeku vsakdanje, prav to je za mene skrajno sumljivo.

Jaz dekletu ne zaupam. Ne verjamem v njeno kesanje, še manj pa da se bo poboljšala. In kar me posebno vznemirja, in tudi moja žena, to je tisti nerazumljivi vpliv, ki ga dobiva gospodična Vaillant vsak dan bolj nad našim Ernestom. Zdi se, da izigrava vse svoje čare — in priznati moram, ti čari niso majhni — da bi si fanta navezala nase. Zadnje tedne je postal ves nervozen, razdražljiv, celo ljubosumen. Kamorkoli gre dekletu, povsod gre za njo, na ustih ji visi, kadar govori, in s strahom že pričakujeva z ženo dneva, ko bo morala oditi. Bojim se, da bo po njenem odhodu Ernest resno zbolel, zelo občutljiv in uahločuten fantek je.

Spet je prenehal gospod Leblanc s svojim pripovedovanjem. Resničen, neprikrit strah mu je bil brati z njegovega sicer plehkega, zalitega lica. Gotovo je ljubil svoje otroke, bal se je zanje

in za nobeno ceno ni hotel tvegati njune sreče na ljubo svoji samodopadljivosti. Pot mu je rosil debelo lice, obrisal si ga je z robcem in proseče pogledal tajnega detektiva.

Mož v sivi suknji se je rahlo nasmehnil njegovemu milemu pogledu in ravnodušno dejal:

»Kaj posebnega se torej ni zgodilo, gospod podprefekt, kar bi opravičilo vaše nezaupanje do gospodične Vaillant?«

»Prav nič!« je odgovoril gospod Leblanc nemirno in obotaljaje se, »prav nič, razen — razen da čutimo vsi neko negotovost, nek nemir, kakor v tišini pred nevihto. Sprememba je bila tako nagla, dekletu se tako nenaravno trudi, da bi si priborila nazaj ženino zaupanje, obenem pa počenja vse mogoče, da bi dobila fantka v svoje mreže, — najbrž zato, ker ga hoče izrabiti za posrednika pri ženi in si po njegovi priprošnji podaljšati službo —, vse to je tako sumljivo, nenaravno, da — da —. Najbolj čudno se nam zdi, zakaj da hoče dekletu za vsako ceno ostati, zakaj se tako trudi, da bi ostala ravno pri nas, ko si vendar lahko dobi tudi drugod službo —.

Govorila sva sinoči s soprogo, poklicala je gospodično k sebi in ji odločno povedala, da je

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novoizgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

171

IX. Ljubljanski mednarodni velesejem od 30. maja do 9. junija 1929.

Najboljši nakup vsakovrstnega blaga.

Specijalne razstave: pohištvo, avtomobili, poljedelski stroji, radio, perutnina, zajci. Razstava meščanskih šol Slovenije.

635

700 razstavljalcev, 30 glavnih blagovnih skupin.

Legitimacije po Din 30.— prodajajo denarni zavodi, »Putnik«, gospodarske ustanove.

Za stanovanje poskrbljeno.

50% popust na železnica in avijonih. Popust na parobrodih.

Velika moda

so spomladanski in letni plašči, posebno če so fini in krasno izdelani. Predno si letos nabavite plašč, pod nobenim pogojem ne opustite si preje ogledati novi ilustrovani cenik veletrgovine Stermecki, radi tega pišite še danes po njega, ker ga prejmete popolnoma zastonj. Cene plaščev so: modno križasti 258 Din, moderno melirani 350 Din, kasha 410 Din, kasha z svilo podložena 585 Din, coverkot 600 Din, kasha dunajski modeli 840 in 1115 Din. Razen tega najdete v ceniku krasne modele od bluz, kostumov, kril, otročjih oblek in več tisoč slik od raznih drugih predmetov. Kar ne ugaša se zamenja ali vrne denar.

Veletrgovina R. STERMECKI, CELJE, št. 24. Slov. 159

Kupim srednje posestvo v ravnini, s prvovrstno zemljo, na prometnem kraju, blizu železnice. Cenji, ponudbe na I. Gradnik, drevničar, Dobrna pri Celju. 637

Službo samostojne gospodinjice ali kuharice išče bivača župnijska kuharica. Najraje gre v župnišče, ali h kakemu starejšemu gospodu na deželi, ali tudi v mestu. Naslov v upravnistvu. 638

Oblastveno koncesijonirana zastavljalnica v Mariboru.

Licitacija zastavnih predmetov

se vrši dne 12. junija 1929. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Prodali se bodo: efekti št. 2612 do 4211, dragocenosti št. 12.363 do 14.339, ki se do 8. junija 1929 ne podaljšajo ali ne dvignejo. 653

Dne 10. in 11. junija 1929 ostane zavod za strankin promet zaprt.

LUNA EKSPORTNA HIŠA, MARIBOR

Aleksandrova cesta 19

Dobroznana, najboljša in najcenejša tvrdka za nakup galanterije, pletenine, kraškega blaga ter igrač na drobno in debelo. 577

Veletrgovina z železnino PINTER & LENARD, MARIBOR

459

ALEKSANDROVA CESTA 32—34

Traverze, cement, železo, poljedelsko orodje, kovanja za stavbo, orodje za kovače, mizarje itd., štedilniki, kuhinjska posoda, v veliki izbiri in po najnižjih cenah.

odpoved nepreklicna, da ji ne moremo več zaupati in da mora oditi.»

»In kaj je rekla nato gospodična Vaillant?«

»Čudovito mirno je sprejela ženine besede. Razen ponižnega 'Dobro, gospa' ni zinila besedice. Tisti večer pa — otroci bi morali biti že zdavnaj v postelji — je bila Ana, sobarica moje žene, slučajno na hodniku blizu guvernantine sobe. Vrata so bila polodprta. In čisto razločno je čula gospodično, kako je naravnost s strastnim glasom pravila: 'Ernest, moj mali, ljubi Ernest, ali me boš vedno rad imel?' In fantek je vneto odgovarjal: 'Vedno vas bom rad imel, vse bom storil za vas —.' In tako dalje, kakor pač govoriči nerazsoden fantek dvanajstih let. Ana ni čula več, pa ostala je na hodniku skrita v temnem kotu. In čez pol ure je prišel Ernest ven in se oprezno zmuznil v svojo sobo.

Ana je kot prišla poročat ženi in meni. So-proga se je seve silno razburila in sklenil sem se posvetovati še s kom drugim, da čujem, ali se tudi drugim zdi zadeva sumljiva. In izbral sem si vas, moj dragi gospod Fernand, za zaupnika,« je povedal gospod Leblanc spet s svojo malomarno, nalahno prezirno dobrohotnostjo. »Ne maram se posvetovati s svojimi sosedi, obrek-

ljivi so. O vas pa in o vaših zmožnostih sem že mnogo čul in čutim, da vam smem zaupati.«

Mož v sivi suknji je to malomarno izrečeno priznanje sprejel z enako malomarno ravnodušnostjo. Vajen je bil teh visokih, domišljavih gospodov uradnikov in njihovega prezirljivega obnašanja. Za nekaj časa ni rekel ničesar, tiho je obsedel, zatopljen v svoje misli. Nato pa je vljudno vstal in dejal:

»Hvala lepa, gospod podprefekt, za vaše zupanje, pa tudi za vaše točno poročilo o položaju v vaši hiši! Trenutno bi vam svetoval, da pustite svoje posle v mestu, kolikor niso neobhodno potrebni za dobrobit države, in da se nemudoma vrnete domov. Gospa Leblanc ne sme biti sama s svojimi skrbmi in s težkočami, ki bodo morebiti še nastale. Obenem vas prosim, da koj pošljete po mene, ali pa da sami pridete, če bi se kaj posebnega zgodilo. Razume se, da sem vam popolnoma na razpolago!«

Ni mu ponudil roke, mirno je stal pri pisalni mizi. Le čisto nalahno mu je pokimal.

Detektivova kretnja je bila nedvoumna. Gospod Leblanc je moral razumeti, da naj odide.

SOCIJALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Je-refero knjigo »Socialno vprašanje« za Din 28.— v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

Kilni pasovi (Bruchbänder) FIAT AUTO

tudi za najhujše kile, trebušne obveze proti vpadlem želodcu in različnim drugim boleznim, gumij nogavice za krčne žile, umetne noge i. t. d. i. t. d.

dobite dobrega lastnega izdelka pri **Ivan Fric**, bandažist in rekavičar Celje, za farno cerkvijo.

Zunajšna naročila se izvršujejo točno proti povzetju. 169

3 tonski takoj v porabo je za prodati. 545

Za kovače

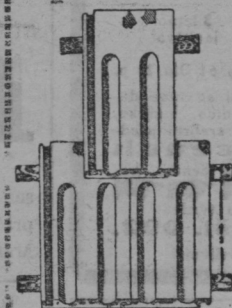
angleški koks, kovaški premog, oglje in vsa železnina se kupi najceneje v veletrgovini **H. ANDRASCHITZ, MARIBOR** Vodnikov trg 4. 504

Opekarna F. P. VIDIC & KOMP.

v Janeževcih pri Sv. Urbanu, Slov. gorice

nudi v poljubnih množinah prvovrstne **zarebane strešnike.**

Pravilno žgano gosto blago, prezimi dobro in se ne lušči, ker ne vsebuje apna tudi ne vsrkava tako vode kakor nekateri drugi izdelki. Prekrije ravno kakor bobrovec, ter se doseže dobro zaprto streho in gosti strešni krov. 593

Velik promet - majhen dobiček!

O tem Vas prepričajo moje cene, ker lahko dobite že za 320 Din fine štofaste moške obleke in že za 135 Din lepe štofaste obleke za dečke. Pravtam se dobé tudi najrazličnejši štofi za moške in ženske obleke po izredno nizkih cenah. Na izbiro je tudi več sto drugih predmetov! Vse po najnižjih cenah!

Za obilen nakup se priporoča trdka

IVAN MASTNAK, CELJE

Kralja Petra cesta št. 15

223

Lisičje, kunine, dihurjeve, bele zimsko kože od divjačine kupuje čez celo leto po najvišjih cenah **I. RATEJ**, trgovec, Slov. Bistrica. 402

Pohištvo — Preproge

posteljnina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina i. t. d. najboljše in najceneje pri **KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka 20** Brezplačni ceniki. 581 Brezplačni ceniki.

Denar naložite najboljši in najvarnejši pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

Driska telet.

„Kot zaščitno sredstvo je Thürpil pri driski telet in svinj od občeudovanja vrednega uspeha. Dobrota Thürpila je neuporečna. Ne manjka pri nas v nobeni hiši.“ O. H. Landwirt in O. Edini izdelovatelj: Cl. Lageman Chem. Fabrik Aachen.

594-II

Zaloga: „LYKOS“ Mr. K. VOJK, ZAGREB, Jurjevska ul. 8.

Točno na sekundo!

Stev. 100. Dobra
švicarska Anker-
Remont. Roskopi
ura samo

49 Din 60 p

Stev. 111 z radje-
vim številnikom ter
radjevim kazalcem
samo

69 Din 20 p

Prava
švicarska3 letno
jamstvo

St. 105. Prava Anker-budilka 16 cm visoka samo 64 Din 20 p.
Ni nevarnosti! Kar ne odgovarja, se izmenja ali se vrne denar. Prave švicarske žepne ure, ure z zapestnico, budilke, ure z nihalom, verižice, prstani, uhani, zlati in srebrni predmeti takorekoč po **tvorniških cenah** v ogromni izbiri v velikem ilustrovanem sijajnem ceniku, katerega dobite **brezplačno** —

ako pošljete Vaš točni naslov na urarsko tvrdko
H. Suttner, Ljubljana št. 992.
Suttnerjeva »IKO« ura je ura za celo življenje!

Izjava!

Zahvaljujem se g. Gustavu Kumerju, naredniku vodniku v Mariboru, da je odstopil od zasebne obtožbe ter preklicem vse žalivke, ki sem jih govoril o njem. Maribor, dne 22. majnika 1929.
650 **Jožef Rojko** pos., Spod. Duplek.

Šamot opeka in šamot moka

se nabavlja najceneje v tovarniški zalogi

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,

472

Vodnikov trg 4.

Velika izbira kamgarna,

poplina, svilo že od

20 Din

naprej se dobi

pri 108

I. TRPIN - u

Maribor, Glavni trg 17

Ia modra galica 93/99% „Montecatini“, fino žveplo „Ventilator“

se dobi po najnižji ceni pri tvrdki AUGUST ZLAHTIČ, Maribor, Grajski trg 1. 588

Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si sami napravite z esenco

Mostin.

Istotako dober rum z

rumovim cvetom

oboje dobite le v Drogeriji Wolfram, Maribor
Slovenska ulica. 394

Oglašujte

Vi ne najdete trgovine, kjer bitako dobro kupili kakor

pri **Franc Koleriču** v Apačah

Posebno dobro in poceni:

Češir za srajce od 10—15 Din m

Belo platno za srajce od 8—14 Din m

Delene za celo obleko za 58 Din

490 Blago za ženske obleke iz ovčje volne od 25—120 Din m — Blago za moške obleke od 40—250 Din m — Izgotovljene moške obleke iz dobrega blaga a 290 Din — Izgotovljeni moški čevlji od 145—200 Din — Izgotovljeni ženski čevlji od 130—150 Din

Ovratnike

mehke, pol-trde, trde, kaučuk!

Na drobno! Na debelo!

L. PUTAN, CELJE

Ustanovljeno 1898 592

Apno in cement

najceneje v glavni zalogi 471

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR,

Vodnikov trg 4.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 75.000.000.—
Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem,

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.